

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an . . . . 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului”, Sibiu.

Foaie politică

Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: „Foaia Poporului”, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI,
(Strada Măcelarilor Nr. 12.)

Un șir petiț prima-dată 14 bani, a doua-ora
12 bani, a treia-ora 10 bani.

Femeia română

și

industria de casă.

Poporul nostru e dela fire sânguincios și muncitor, atât bărbații cât și femeile. Cu toate acestea noi suntem un popor sărac. Asta o știm cu toții, la ce-am ascunde deci adevărul. Pușinii oameni mai cu stare nu trag mult în cumpănă, când e vorba de a judeca asupra *bunăstării poporului întreg*. Iar biruința unui popor, — fie în afacerile politice, culturale sau în știință, — atârnă dela *bunăstarea masei*, adică dela aceea, ca poporul dela țară să aibă toate ce-i trebuie pentru a duce o viață cum se cade în zilele noastre.

Când poporul de rând dela țară are de toate ce-i trebuie la casă, atunci el jertfește mai cu ușurință și mai mult pentru biserică și școală, pentru societăți culturale, cărți, gazete și scopuri de binefacere. Iar pe deasupra: ridicându-se poporul nostru în bunăstare și fericire, ne va fi cu mult mai ușoară și lupta contra asupritorilor noștri politici, de oarece nu va mai vrea nimenea să audă de cumpărări de voturi la alegeri sau de-un os de ros.

Dar de ce suntem noi, Românii, un popor sărac? Sărăcia noastră se trage și de acolo, că n'avem mult pământ, iar cărmuitorii de azi ai țării nu ne dau nici o mână de ajutor, ca să înaintăm, ci din contră ne apasă. Pe de altă parte noi încă nu ne prea gândim ca să aflăm izvoare nouă de venit, deși vedem bine, că cu economia de vite și de câmp, cu lemnăritul sau cărăușia, merge tot mai greu. Intre astfel de împrejurări nu trebuie să ne mirăm, dacă găsim, că în multe părți femeia încă trebuie să lucreze în rând cu bărbatul — de multe ori la lucruri grele — pentru a putea agonisi cele de lipsă la casă.

Dându-ne bine seama asupra adevărului cuprins în rândurile de sus, urmează dela sine, că toți aceia, cari se interesează de bunăstarea și fericirea poporului nostru, — se silesc a scoate la iveală lucrurile bune, pe cari urmându-le cu toții, să putem înainta cât mai ușor și mai iute. Nu mai puțin, se impune datorința a scoate la iveală și lucrurile rele și slabe, de cari omul cuminte și luminat odată asupra răului, să știe să se ferească.

Am ținut a face aceasta scurtă abateră dela cele ce voim să scriem mai jos, în speranța, ca cu atât mai ușor să fim înțeleși: de ce ne ocupăm la acest loc cu *industria de casă*, asupra căreia mulți nici nu vor prea fi în curat că adică de este vorba?

Indemn la dezvoltarea acestei teme ne-a dat *expoziția de lucruri de mână*, ce s'a deschis Duminică trecută în casele Doamnei *Maria Cosma*, prezidenta „Reuniunii femeilor române din Sibiu”.

Aceasta expoziție e produsul unei munci îndelungate de ani de zile. Aci ni se arată haine lucrate de mâna femeii române. Gustul, cu care sunt lucrate aceste haine și chindisituri, trebuie să uimească pe orice om cu vederi mai largi. Aceste obiecte dovedesc, că în lucrul de mână femeia română păstrează încă ascunsă o bogată comoară, care trebuie numai scoasă la iveală.

Și cine era mai chemată, a îndeplini acest frumos și măreț lucru, decât prezidenta primei reuniuni române de femei, doamna *Maria Cosma*, femeia cu o cultură superioară și un gust ales asupra la tot ce e frumos și practic?

Doamna Cosma lucră de ani de zile în direcția aceasta. Inceputul l'a făcut în preajma aranjării marelui expoziții din București în anul 1906. Multe haine și chindisituri acolo au fost prima dată puse spre vedere publică. De atunci încolo Domniasa a adunat de prin diferite părți tot felul de haine, nouă sau vechi, cari cuprind ceva interesant pentru portul nostru românesc sau pentru a cunoaște mai deaproape câtă deșteptăciune zace în multe femei de-ale noastre dela țară.

Dar se va întreba cutare cetitor: „Ei bine, dar pentru ce se adună aceste haine și cusături, dintre cari unele se zice că sunt vechi (ba chiar de sute de ani)? Nu cumva numai ca să vadă domniile dela oraș ce putem noi, ceștia dela sate? Dacă ar fi numai asta, apoi atunci noi tot cu nimic ne-alegem, chiar și dacă ne-ar lăuda cât de tare. Noi tot săraci rămânem, domnișorule, astfel că nu-i nimic de cuvintele spuse la început.”

Acestora, precum și celor ce se interesează de *industria de casă*, le răspundem că afacerea aceasta are cu mult mai mare însemnătate. Iată de ce:

După cum am mai spus în mai multe rânduri în foaia noastră, precum și în „Călimdarul Poporului” de pe anul 1912, la stăruința doamnei Cosma „Reuniunea femeilor române din Sibiu” a înființat mai întâiu o *școală pentru menaj*. La școala aceasta pot învăța — în câteva luni — fetițele preoților, învățătorilor și frunțșilor noștri țărani dela sate, cum să pregătească mâncările și alte lucruri de-ale căsiei. În scurtă vreme după înființarea acestei școale, s'a mai înființat încă o *școală pentru industria de casă*. Aici fetițele noastre învață — pe lângă toate ale casei — în prima linie *cusutul* a tot felul de haine

și chindisituri românești, apoi *șesutul* etc.

Aceste fetițe sunt instruite în școală asupra cusăturilor frumoase și alese, asupra felului cum trebuie să fie o haină bună, cu gust făcută și totuși ieftină. După ce au învățat totul cum se cade, fetițele acestea merg iar acasă. Aci ele vor fi îndemnate ca să învețe la rândul lor pe alte fete din sat.

Toate aceste fetițe de azi — și neveste de mai târziu — își vor face la vreme înșuși hainele de lipsă în casă, iar nu să cumpere atâtea zdrențe din boltă și din șatra jidovului.

Iar acele Române harnice — cărora le place a lucra, ceeace e o mândrie pentru orice om cuminte — vor putea face și alte haine, pe cari să le vândă. E vorba ca la vreme să se înființeze, sub scutul Reuniunii femeilor române din Sibiu și al Școalei de industrie, o mare prăvălie, sau chiar mai multe, unde să se vândă haine și cusături frumoase, lucrate de țăranele noastre.

Ducerea la îndeplinire a acestui plan e mare treabă. Inceputul s'a făcut prin înființarea școalei de industrie. La modele pentru cusături doamna Cosma adună de ani de zile. Domniasa a jertfit zeci de mii de coroane spre acest scop. Acum mai e de lipsă învățarea a o seamă de fetițe, cari apoi să poată lucra după cum li se va cere. Ba cari vor fi sânguincioase, vor primi după aceea acasă tot materialul de lipsă, având ca să lifereze la vremea numită haina gata, pentru care își va primi plata. Vinderea hainelor o vor îngriji alte persoane. (Se vor pregăti, între altele, fețe de masă și de perină, ștergare, batiste și alte multe.)

Cât pentru desfacerea acestor cusături și chindisituri ale femeii române, se va purta grije din vreme. De altcun, iată ce spune și doamna Cosma într'un loc în cuvântarea, — ce o dăm la alt loc al foii — cu care a deschis expoziția: „*Fetițele și cusăturile noastre sunt mult lăudate și căutate de străini, dar neavând destule lucrătoare, nu putem produce (face) atâta cât ni se cere*” etc.

Și acum am ajuns a fi lămurit însemnătatea industriei de casă a femeii române. Iată, că aici ni se deschid izvoare, cari ne vor putea aduce *frumoase venituri în bani*, iar prin aceasta înaintare și prosperare și în alte privințe.

Unde mai punem acum și vază ce ne-o putem câștiga prin răspândirea între străini a atâtor lucruri, cari au eșit din mâna țăranei noastre? Acesta încă e un *mare câștig moral*, care contribuie la ridicarea poporului nostru în vază față de străini. Mai anii trecuți, am avut odată ocazie a vedea

în *Berlin* o prăvălie, unde se desfac tot felul de lucruri de mână și alte mărfuri, cari se aduc din *Italia*. Și stăteau Nemții cu totul, admirând, cumpărând și lăudând celece vedeau. Astfel de prăvălii vom putea avea azi-măne și noi în *Viena*, *Berlin* sau altundeva.

Inceputul e bun. Lucrurile pregătitoare sunt în cele mai destoinice mâni. Atârnă acum și dela oamenii noștri de bine — preoți, învățători, țărani frunțași etc. — a da mână de ajutor, doamnei *Cosma*, care și-a luat înainte realizarea unei idei atât de mărețe. Ei vor ajuta mult prin aceea, dacă își vor da inșiși fetițele la școala de industrie de casă, iar după ce s'au întors înapoi, părinții le vor îndemna ca ele să învețe la rândul lor pe alte fetițe țărance din sat. În foaia noastră dela 15/28 Ianuarie 1912 (Nr. 3) am publicat condițiile pe lângă cari se primesc elevele la școala aceasta.

Ba cunoscând generositatea doamnei *Cosma*, credem, că chiar și fetițe mai sărace se vor primi la școală, dacă ele (și părinții lor) vor promite, că după ce au învățat vor întoarce Reuniunii cheltuielile avute cu instruirea lor. A bună seamă în cazuri de acestea se vor putea preferi numai astfel de fetițe, cari dovedesc o deosebită pricepere la cusut și țesut etc.

(Despre deschiderea expoziției, la care a luat parte chiar și Excelența Sa Mitropolitul *Mefianu*, scriem la alt loc al foii.)

Alegerea dela Ighiu. Curtea de Casație și-a dat hotărîrea — ungurească în privința alegerii dela Ighiu. S'a dovedit, că alegătorii lui *Szász Pál* au fost cumpărați cu rachiu, mâncări, licențe de beuturi, că au fost amenințați și infrișoși, dar cinstitul *Szász Pál* a jurat, că el despre așa ceva n'a știut nimic. Alții vor fi făcut. Și Curtea de Casație a adus sentința, că vrednicul *Szász* rămâne deputatul „vrednicilor” săi alegători.

Poate că nu preste mult vom avea alegeri nouă. Atunci bravi! Români, cari nu și-au vândut sufletele străinului nici în rândul trecut, vor ști să-și facă datoria pe deplin, și față de cei slabi. Căci burucana trebuie stărpită odată din ogrorul nostru!

Episcopie gr.-or. maghiară. După Românii greco-catolici le-a venit rândul și celor greco-orientali. Văzând ticăloșia lui al de *Mangra*, care nu mai e păstorul oilor sale, guvernul pregătește un proiect de lege, prin care să se rupă mai multe parohii gr.-or. române din vicariatul *Orășii* și din arhidieceza *Sibiului* (*Sacuime*) formând apoi o episcopie maghiară greco-orientală. Guvernul crede, că asta e lucru mai ușor, ca la greco-catolici, cari au pe *Papa* dela *Roma*, care trebuie să bage în samă dorința arhierilor români gr.-cat. La gr.-orientali nu e *Papă*, iar cât privește pe căpetenia dela *Oradea* e vândută deja cu trup cu suflet străinului.

Impotriva Maghiarilor în America. Fostul deputat croat *Zagoraț* a plecat în tovărășia advocaților *Straznicki* și lanca la *America*, ca să pornească printre Slavii emigrați acolo o propagandă puternică în contra Maghiarilor. Mai întâiu se vor duce în *Argentina*, țară în *America* de mează, apoi vor trece în Statele Unite din *America* de Nord.

Vânzătorii de neam la muncă. *Gazeta* lui *Vlaicu-Brote*, „*Deșteptarea*” (pof-telor murdare?) e vorba să se mute la *Oradea-mare*, ca să fie aproape de hahamul *Tisza* și slugoiul său *Mangra*. „*Budapesti Hirlap*” aduce adecă știrea, că acum de curând s'a ținut o conferință la *Budapest*, la care au luat parte *Mangra Vazul*, *Vlajku Arszén*, *Brote Ienő* și un asesor din *Sibiiu*. (Persoana numită din *Sibiiu* a declarat însă, că n'a fost la *Pesta* pentru astfel de afaceri și n'are amestec cu cei dela „*Deșteptarea*”.) Cu toții s'ar fi sfătuit în privința gazetei și a locului, unde să apară.

După cum se vede, sunt tot greco-orientali. Aceștia vreau adecă să ajute guvernului, ca acesta să-și realizeze cât mai curând planul de-a sfărțică mitropolia gr.-or., înființând o episcopie gr.-or. maghiară. Căci acuma e vorba și de așa ceva, ca să nu fie gr.-catolicii singuri batjocoriți.

Dela frați. Românii din *Constanța* (*Dobrogea*) au ținut o mare întrunire publică, la care au fost chemați de Comitetul *Ligei Culturale*, secția (despărțământul) *Constanței*, ca să infiereze barbaria săvârșită la *Oradea mare* împotriva celor 10 și să protesteze împotriva prigonirilor fără sfârșit ale guvernului și oamenilor lui din *Ungaria*.

În adunare au vorbit cu deosebită în-sufletire dnii prof. *N. Orghidan* și Dr. *Al. Tălășescu*. Dl *Dimitriu* a declamat poezia „*Gorunului lui Horia*”, de iubitul nostru poet de origine din *Ardeal*, dl *St. O. Iosif* și poezia „*Martirilor*” de *Al. Vlahuța*. *D-soara Fl. Musca* a cântat frumos mai multe cântece naționale.

Duminecă, în 26 Februarie, se va ține marea adunare de protestare din *București*, convocată tot de *Liga Culturală*.

O nouă nelegiuire. În comuna *Niraștau* (pe *Murăș*) este o școală română gr. cat., dar și străinul și-a vârit ghiara, înființând o școală de stat, și încă dintr'odată cu trei dascăli săcui. Școala ar fi rămas goală, dacă în *Malomfalăul* vecin n'ar fi lipsit școala românească, așa că cei 75 de școlari veniau la școala străină, în care mai erau și vre-o 25 de copii de *Ungur* și vre-o 20 de *Români*, cari nu încăpeau în școala românească. *Malomfalăul* s'a scăpat însă de rușinea, de-a nu avea școală, așa că cei 75 de copii nu mai mergeau la *Niraștau*. Ce fac însă cei dela comitat? Dau poruncă, ca să se răpească 20 de băieți din școala românească și să-i ducă în școala de stat, unde nu vor învăța nimic. Căci, zic cumintii (?) Săcui din *Murăș-Oșorhei*, în școala românească e loc numai pentru 60 de elevi!

Niraștaoanii, cu ajutorul autorităților superioare, vor trebui să facă tot ce e cu putință, ca să înființeze și al doilea post învățătoresc. În sat românesc n'are ce căuta o școală străină!

Un lucru cuminte. *Abrudenii* s'au cumintit, căci vor să ceară prefacerea *Abrudului* din comună urbană (oraș cu magistrat) în comună rurală (sat). Administrația orașenească costă foarte mult și isprava e puțină. Afară de aceea la comună se incubă toți veneticii străini de neamul nostru și dușmani pentru noi, cum e și în *Abrud*, unde primar e un *Incze*. Acesta s'a și plâns unui gazetar unguresc, că iată, Românii vor să ajungă stăpâni pe *Abrudul* românesc, singurul oraș din *Munții* lui *Iancu*, unde maghiarimea e stăpână.

Ca să poată fi „maghiarimea stăpână”, Românii *abrudeni* plătesc un arunc comunal de 158 la sută, adecă spre pildă pentru 10 coroane dare la stat plătesc 15 cor. 80 bani arunc comunal! Cei chemați ar dovedi un dispreț criminal față de munca *Abrudenilor*, dacă n'ar lucra din toate puterile să-i scape de acest jaf și să alunge totodată pe veneticii incubăriți la primăria din *Abrud*.

Din Croația. Manifestațiunile contra *Ungurilor* se țin lanț în *Croația* și *Dalmatia*. Înzadar confiscă banul *Cuvai*, sluga ordinară a lui *Hederváry*, gazetele naționale croate și arestează pe bravi naționaliști, aceștia nu se lasă. În *Agram* poliția a fost atacată cu gloanțe de revolver, în *Spalato* au ars un steag unguresc.

Se mișcă și *Viena*. *Kossuthiștii* au avut îndrăsneala să ceară, ca rezervele armatei (reservistii) să nu poată fi chemate sau ținute fără învoirea guvernului. Asta ar însemna, ca armata, care e austro-ungară, să ajungă la bunul plac al descreșterilor din dietă. *Hederváry* le-a promis, că va lucra în privința aceasta. Ministrul de războiu și șeful statului major s'au prezentat însă la *Împăratul* spunându-i, că dacă se va împlini dorința *kossuthiștilor* și a lui *Hederváry*, ei trebuie să-și dea demisia (mulțumita din post), căci atunci armata nu mai e armată. Toate gazetele austriace, chiar și cele *jidovești* (*Neue Freie Presse* ș. a.), cari sunt plătite de guvernele ungurești, sunt împotriva îndrăsnelii *kossuthiste*.

Ce va urma? Profesorul din *Viena*, Dr. *H. Friedjung* scrie un articol în marea gazetă „*Vossische Zeitung*” din *Berlin*, vorbind despre stările din *Ungaria*. El spune, că guvernul lui *Khuen* s'a dovedit slab, căci n'a știut să înfrângă obstrucția. Ce privește partidul lui *Justh*, acesta numai se prefăce cu dorința lui de-a căpăta o lege electorală dreaptă, căci de fapt urmărește numai maghiarizarea naționalităților ca toate partidele ungurești. Cei mari din *Viena* vor ști însă să împiedece lucrul acesta, căci apropiatele alegeri viitoare nu le va conduce nici *Khuen-Hederváry*, nici *Tisza*, nici *Lukacs*, ci un barbat, care vrea introducerea votului universal, egal și secret. Dacă acesta nu va isbuti, va urma absolutismul, adecă legile se vor dicta, fără să se mai întrebe dieta din *Budapest*.

Pentru noi într'adevăr absolutismul ar fi de o sută de ori mai bun, căci dieta din *Budapest* a dovedit de 40 de ani încoace, că e pusă numai pentru fericirea unei singure naționalități, a celei maghiare, și pentru zdrobirea naționalităților nemaghiare, ceea ce însă nu va putea face niciodată.

Străinătatea și Apponyi. Tot mai mult se înmulțesc glasurile din străinătate, cari infierează după cum merită, munca de nimicitor al culturii noastre naționale. Acum de curând a scris *gazeta* cea mare italiană din *Roma*, numită *Tribuna*, în care arată, că bravi noștri tineri din *Viena* au avut toată dreptatea să hăduască pe *Apponyi*, când a vrut să-și spună minciunile lui și acolo. Apoi scrie despre cea mai barbară lege școlară din *Europa*, legea *Apponyi* din 1907, arătând, cum vrea să maghiarizeze popoarele *Ungarici*, fără să isbutească însă, căci îi ține pe *Români*, *Slovaci* ș. a. numai pe loc, de nu pot înainta.

Mare scandal în dieta din Budapesta.

Deputații jidano-maghiari-nemeși din dieta din Budapesta au dovedit Sâmbătă de nou, că alegătorii lor au săvârșit o adevărată crimă alegându-i.

Sâmbătă se scoală contele Andrassy, fost și el o codiță în murdarul trifoiu Werkerle-Kossuth-Apponyi și dușman de moarte al votului universal ca și Tisza, stăpânul lui Mangra, și îl muștră pe președintele dietei, Navay, că nu face dreptate în dietă, căci nu lasă pe deputații din opoziție să-și facă mendrele. Navay a vrut să răspundă, dar atunci s'au sculat cei din partidul popular și deputații justhiști și au început să urle, iar văzând, că Navay tot vorbește, s'au repezit cu toții spre tribuna, unde sta președintele, vrând să-l înhațe. Un deputat îi dă o hârtie, pe care eră scrisă o propunere. Navay o aruncă în mijlocul salei. Atunci justhiștul Lovassy rupe un lemn din împrejmuirea tribunei și vrea să-l toace pe Navay în cap. Sar deputații guvernamentali și după o încăerare strașnică îi resping pe cei din opoziție de lângă tribuna președintelui. Intr'aceea publicul de pe galerii încă a început să urle, să țipe, ba un redactor dela o foaie guvernamentală a sărit în sală cu revolverul în mână, ca să ajute pe Navay. După o hărțueală mai îndelungată, după ce s'au injurat în modul cel mai cult unguresc, s'au potolit iară. Navay s'a rugat să-l erte cei din opoziție, dacă i-a injurat, dar n'a mai putut răbdă nici el. Adecă țigănește, ca la gura cortului.

Aceștia sunt deputații Ungariei, cari votează legile de asuprire a naționalităților și din când în când se mai și bat între ei. Și încă tot se mai găesc ticăloși între Români, cari le dau votul. N'ar trebui oare aceștia loviți în cap?

O faptă bună.

— Contra beției —

Preotul Longin Corcheș din Șutu, dorind să arete prin fapte, că este cu adevărat părintele sufletească al celor incredințați lui spre păstorie, îndată ce a fost introdus în parohie, a început lupta contra beției și a păcatelor istovitoare din ea. A încercat să mijlocească închiderea crâșmei de Sâmbătă seara până Luni dimineața. Pretorul i-a spus însă, că cei dela comitat nu vor suferi lucrul acesta. Atunci

s'a apucat să convingă pe oameni despre relele ce urmează din patima beției.

Duminecă, la 4 Februarie n., a ținut, după sfânta liturghie, o predică frumoasă, din care dăm și noi, după „Unirea“, o parte. Iată ce a zis părintele:

„Multe sunt patimile, cari se luptă cu omul și cari au făcut să se cante în sfânta biserică „Din tinerețele mele, multe patimi se luptă cu mine“. Dintre toate patimile, cari ne stăpânesc, nici una nu e așa de cumplită și așa de primejdioasă pentru suflet și trup, ca scârboasa patimă a beției.

Beția este cauza celor mai multe și mai triste urmări!

Beția este mama păcatelor celor mai mari și mai înveninătoare de suflete!

Beția învrăjbește pe om cu Dumnezeu, pe om cu om, pe om cu doborât!

Beția îmbulzește oamenii la ușile judecătoriilor și ale tribunalelor!

Beția umple temnițele, spitalele și casele de nebuni!

Beția pierde credința, creditul și cinstea!

Beția șterge scaunele, mătură drumurile, umple șanțurile!

Beția deschide cuțitele, împlântă pumnalele, ridică săcurile și sfarnă capetele, aprinde lemnușele (cătrănițele), arde clădirile, pune dinamiturile și dărimă zidurile!

Beția e izvorul nesecat al injurărilor celor mai înfiorătoare, al minciunilor și al jurământului strâmb!

Beția e patroana furtului, curviei, ba în multe cazuri a uciderii, a sinuciderii și a măcelului!

Beția e mama vitregă (mașteră) a foamei!

Beția descopere șura, vinde houl și vaca, strică pacea din casă, alungă liniștea, bate nevasta, alungă copiii, sparge vasele și fereștile!

Beția tâmpește mintea, slăbește corpul, răspândește boala și strică viața copiilor născuți din bețivi!

Beția e în stare să schimbe firile, făcând din om blând ca mielul feară sălbatică ca tigru!

Beția leagă și desleagă limbile spre rău!

După ce și-a isprăvit frumoasa vorbire, părintele a propus ascultătorilor, ca să se lege pe Sfânta Cruce și pe Sfânta Evanghelie, că timp de 5 ani, anume dela 1 Februarie 1912 până la 1917 să se ferească de aceasta urâtă patimă a beției, și anume:

1. Timp de 5 ani să nu se îmbete, nici să se amestecă câtuși de puțin.

2. Să se ferească totdeauna de bețivi.

3. Să nu îndemne pe nimeni la beutură.

4. La nici o slujbă bisericească să nu mai dea beutură; nici la botez, nici la maslu, nici la înmormântare, nici la feștanie.

Cei buni au ascultat de sfatul părintelui lor și cu toții împreună au înființat o societate de temperanță, adecă de ferire de beție. Dumnezeu să le dea tărie, ca să-și împlinească hotărîrea atât de frumoasă și de folositoare pentru ei înșiși, iar părintelui Longin Corcheș laudă și mulțumită din partea tuturor pentru buna faptă națională, ce a săvârșit ca un păstor după cuvântul Domnului.

Memoriul Slovacilor.

Cetitorii nostri își vor mai aduce aminte de Memoriul dlui Dr. Ioan Mihu. Prim-ministrul Hederváry, ca să arete, că ar vrea să vindece relele, de cari suferă naționalitățile nemaghiare din patria noastră, s'a adresat, pentru Români, dlui Mihu, care nu se amestecă în politică, cerându-i să-i arete, ce doresc Românii. Dl Mihu a prezentat Memoriul, pe care l-am publicat și în foaia noastră. Știm, că Memoriul acesta n'a avut nici un rezultat, căci guvernelor ungurești nu le e de înlăturarea nedreptăților, ce le săvârșesc ele împreună cu dieta și slujbașii lor, ci vor numai să amăgească lumea.

Hederváry s'a adresat și fruntașilor slovaci, cerându-le și lor să-și arete dorințele. Ei încă au înaintat un Memoriu, în care s'au mărginit să-și arete numai ne-mulțumirile lor pe terenul cultural. Au fost deci cât se poate de moderați. Dar n'au fost învredniciți de nici un răspuns. O dovadă nu se poate mai zdrobitoare despre nemernicia acelor 3—4 Români, cari umblă să înființeze un partid moderat, adecă un partid de slugi netrebnice, cari să se târască la picioarele oricărui guvern dușman nouă, numai să le arunce vr'un ciolan.

Acum s'a publicat și Memoriul Slovacilor, din care se vede, că ei au cerut următoarele dela guvernul din Budapesta:

1. În școalele primare dintre Slovaci să se întrebuinteze numai limba slovacă. Pentru limba maghiară să se pună numai atâtea oare, cât se poate fără a împiedeca învățătura în limba maternă a copiilor. De aceea legile și ordinațiunile barbare,

Cu paloșul.

10

Poveste vitejască din vremea descălecaturii Moldovei

de

Radu Rosetti.

(Urmare).

— Păunașul Codrilor doară nu are nici cetății nici cei mulți lefegii și-și râde de Sas, de juzi și de Crijații (cavalerii)* dela Neamțu, zise Ion, iată un prieten adevărat al nevoșilor! Oamenii lui Sas și Ungurii spun că-i lotru (haiduc) și s'o pus preț pe capul lui, dar mai mari lotri sunt Sas și juzii cari jăfuesc pe cel slab și sărac. Păunașul Codrilor lovește numai pe cei tari și puternici; pe Sas, pe Unguri și pe deregătorii lacomi și jacași (jefuitori). Pe oamenii săraci totdeauna i-o ajutat.

*) Cetatea Neamțului a fost clădită de cavalerii germani, cari aveau să se instăpânească peste Moldova. Ei au trebuit să plece însă de-acolo.

— Așa este, zise Andrei, am un cunătru în satul Costișa pe Bistriță, om bătrân și scăpătat. Ii murise boii în toamna trecută tocmai când era să-și cunune fata căreia îi făgăduise că-i dă boii de zestre. Părinții mirelui voiau acum să strice logodna, fiindcă nici flăcăul nu prea avea stare. Era necăjit de tot bietul Român, când iată că într-o bună dimineață, sculându-se și eșind pe prispă, vede în bătaură o păreche de juncani frumoși de-ți alunecau ochii pe dânșii. Unul din ei purta o talancă (clopot) spânzurată de gât, iar celalalt o tăbliță de lemn cu slove pe dânșii. Omul, socotind că sunt vite pripășite sau de furat se duce cu ele la popa, ca să vadă ce înseamnă slovele. Iar popa, după ce le cetește, îi spune că stă scris pe tăbliță că Păunașul Codrilor dăruiește lui Vasile a Cucului, așa să numește cunătrul meu, o păreche de juncani pentru că să nu-i rămâe fata nemăritată. Am văzut juncanii cu ochii mei și pot spune că nu găsești adesea vite așa de frumoase.

— Faptele cele bune ale Păunașului Codrilor nu se mai pot număra, spuse Storian. Oamenii din Budești, de pe Cracău, pornise în vara trecută să facă din nou biserică din sat arsă de Tătari, acum patru ani. Când era clădirea gata, s'au trezit că nu au cu ce s'o îmbrace și tocmai atunci cade o pacoste mare preste ei: se găsește pe hotarul satului un Neamț dela Cetate, mort. Aflând Crijații, vin cu putere în sat și cât pe aici era să-i deie pârjol; numai cu greu i-au îmbunat oamenii plătindu-le o gloabă cumplită, rămânând lipiți pământului și datori pe toată viața unor negustori din Piatra. Rămăneau fără biserică de n'ar fi trimes Păunașul Codrilor, prin un necunoscut, popii bani destui ca să îmbrace biserică cum n'ar fi fost în stare s'o îmbrace oamenii nici odată. Au adus treizeci și șase de preoți și de diaconi ca s'o sfințească și tot le-o mai rămas bani ca să plătească gloaba aproape întreagă.

— Dar câte fete sărace n'o măritat, pe câți nenorociți cari nu aveau cu ce să-și

mai ales ale călăului cultural Apponyi, să fie șterse.

2. Toate școalele secundare (gimnazii ș. a.) de pe pământul slovacesc să fie prefăcute în școale cu limba de propunere slovacă, afară de aceea să se mai deschidă și alte școale secundare slovace, unde să poată învăța copiii de Slovaci, cari sunt în număr de aproape trei milioane.

3. Până când se va face lucrul acesta, să se înființeze câte o catedră de limba slovacă la toate școalele secundare din partea de meazănoapte a Ungariei, unde locuiesc Slovaci.

4. Guvernul să le îngăduie Slovacilor să facă colecte publice pentru a să adune bani și să-și poată întemeia școale secundare slovace și alte așezăminte culturale slovacesti. Slovaci au avut o societate culturală, un fel de Asociațiune ca a noastră, numită *Matifa Slovenska*, pe care a desființat-o Tisza Kálmán, tatăl lui Tisza István dela Oradea, iar banii îi i-au răpit. Ei cer să li să dea averea lor națională înapoi și societatea lor să poată lucra mai departe pentru cultura poporului slovac.

Din felul, cum li s'a primit Memoriul, vor înțelege toți Slovaci, că cu guvernele din Budapesta nu se poate sta de vorbă ca și cu niște oameni civilizați, ci față de ele vor birui numai acele popoare din Ungaria, cari organizându-se bine vor lupta cu toții până la cel din urmă pentru drepturile lor nu numai culturale și economice, ci și politice. Căci fără drepturi politice nu vor putea câștiga nici pe cele culturale și economice.

Ce scriu alte gazete?

„Világ” (Budapesta).*) Astăzi mai ca de pe întreg rotogolul pământului Maghiarii sunt poporul cel mai puțin iubit. Povestea veche, că noi Maghiarii suntem o națiune iubitoare de libertate, vitează și cavalerescă, s'a stâns. Astăzi lumea ne crede o națiune sîcîată, pricepută în gheșefturi politice și care apasă națiunile mai slabe. Și până să fie cu puțința ajungerea la drepturi a naționalităților și claselor apăsate, trebuie să protestăm în contra acestei judecări, care privește națiunea ungurească întreaga. Trebuie aratat și dovedit

*) Gazeta ungurească, care scrie adevărul despre mișelii dela noi.

plătească gloabele nu i-o scăpat dela închisoare? Rău o făcut Păunașul Codrilor numai lui Vodă și Ungurilor, juzilor și knejilor vânduți lor! Auziți-ați de Micu, kneazul dela Bahna? El sărăcise pe niște biete femei văduve luându-le stupii din prisacă (stupină) și vițisoarele din bătaura sub cuvânt ca i-ar fi rămas niște datorii dela soții lor. Păunașul Codrilor i-o trimes răspuns prin un cioban, că de nu dă avutul lor femeilor înapoi, până în trei zile, are să-l facă sa se căiască. Kneazul, drept răspuns o pus să ținuiască pe cioban de o ureche, în fața crișmei, și o scos toți oamenii ca să străjuiască zi și noapte împrejurul hotarului. Dar, tocmai la trei zile, într'o dimineață, s'o găsit kneazul ținuit de acelaș copac la care ținuiuse pe cioban, dar de amândouă urechile. Iar cireada de vite a Micului pierise preste noapte și kneazul n'o putut să puie mâna pe dânsa, până când n'o dat vadanelor înapoi indoit cât le răpise.

— Iată aproape anul de când o năvălit la Pângărașiasupra lui Dragomir, fiul

temeinic străinătății, că invinovățirile ei ating pe nedreptul întreaga națiune maghiară, deoarece numai o mică parte din ea, păturile conducătoare, sunt vinovate de acestea. Clasa dominantă ungurească (adecă nemeșimea și cu Jidanii. *Red.*) apasă clasele de jos ungurești și pe naționalități... Dorințele Maghiarilor de-a contopi naționalitățile, visul unei națiuni maghiare de treizeci de milioane nu se va putea îndeplini nicidecum.

„Wiener Montagblatt“ *) (Viena). Istoria dovedește, că pot trăi și se pot dezvoltă numai țările, cari se pot îndreptă și îmbunătăți din propriile lor puteri. Austro-Ungaria trebuie să grăbească schimbarea sa, dacă vrea să se îndrepteze. Impărăția noastră e chemată să joace un rol civilizatoric în Peninsula Balcanică (Turcia, Serbia, Muntenegru, Bulgaria etc.), dar acest rol îl poate îndeplini numai dacă se va transforma pe temeiul *autonomiei naționale recunoscând dreptul la viața al tuturor popoarelor sale*. Fiecare cetățean al Austro-Ungariei va trebui să se bucure de *dreptul limbii sale materne în școală, în administrația publică, în magistratură (judecătore) și în viața politică*.

Știri politice din străinătate

Războiul italo-turc. Văzând, că în Tripolitania nu se face nici o ispravă, guvernul italian a trimis vapoară de război în portul Beirut, care e lângă Marea-Mediterană pe țărmul Siriei (între Asia-mică și Egipt). Aici au bombardat portul și au cufundat cu gloanțele lor două corăbii mai mici de război de-ale Turcilor. În orașul Beirut s'a iscat o neliniște mare și autoritățile turcești numai cu mare greutate au putut opri pe Mohamedani dela un atac în contra creștinilor așezați în oraș.

Știrea despre atacul Italianilor a produs în Constantinopol o ferveare mare. Guvernul a hotărât să expulzeze pe toți Italianii din Siria, afară de călugării italieni, cari sunt sub protecția altor state.

Intr'aceea camera (dieta) Italiei a votat legea, după care regele Italiei e decum înainte domnitorul Tripolitani. Numai sa o stăpânească mai întâiu Italianii!

*) Gazetă nemțască din Viena, care luptă pentru desrobirea naționalităților și delăturarea dualismului stricăcios acestora.

vitreg al lui Vodă, când ducea preste munti birul țarei și i l'o luat, răbindu-l și fugărindu-i oștenii. Pe capul lui este pus pret mare de Vodă și de Unguri și nu numai că nu-i prins, dar pe zi ce merge auzim de vre-o ispravă nouă. Oare cine să fie el moș Marine?

— Nu știu cine-i Păunașul Codrilor. Neculai, nici de unde vine; știu numai că-i român verde, răspunse scurt unchișul.

— Acuma au pus și Bărlădenii pret pe capul lui, urmă Neculai.

— Da pentru ce? întrebă ceilalți. El de Români nu se leagă, afară de acei vânduți lui Sas și Ungurilor. Ce legătură au oare Bărlădenii cu dânsii?

— Sunt Bărlădeni și Bărlădeni, răspunse moș Marin. Cei din oraș nu se potrivesc cu cei dela țară; knejii și Românii din sate n'au nici în clin nici în mănecă cu Vodă și cu Ungurii, dar cu târgoveții stă treaba altfelu. Știți că în vara trecută Păunașul Codrilor o pus pe la toate vămile niște tabliti, pe care stă scris că de acum înainte, orice negustor străin intră sau iese

Pentru a avea un ajutor mai mare în contra trupelor turco-arabe, guvernul italian a dat ordin să fie aduși în Tripolitania și soldați negri din colonia italiană Eritreia, care se află tot în Africa, pe malul Mării-roșii. La Tripolis a și sosit cel dintău transport de 1500 de Negri. Aceștia vorbesc limba arabă, sunt de o statură înaltă și toată îmbrăcămintea lor sunt niște ismene scurte, până la genunchi, și pe cap un fes.

Generalul turc Neșed, comandantul trupelor turco-arabe din Tripolitania, a primit o înștiințare, că prisionerii turci și arabi, cari se află în puterea Italianilor, ar fi chinuți prin foame. El a trimis generalului Caneva, comandantul trupelor italiene, o scrisoare, în care îi scrie următoarele: Dacă nu voi primi în timp de 24 ore o desmințire în scris din partea prisionerilor turci și arabi, atunci voi da ordin să fie împușcați cei 22 ofițeri și 1109 soldați și subofițeri italieni, cari sunt prinși în tabăra turcească.

Turcia. Hagi Adil-bei, ministrul de interne al Turciei, s'a dus la Salonic, unde s'a întâlnit cu căpeteniile Albanezilor. Guvernul l-a imputernicit să se oblige în fața Albanezilor, că se vor face în Albania următoarele îmbunătățiri: 1. Se vor îndepărta dintre Albanezi toți funcționarii, pe cari n-i iubește poporul (asta ar fi bine și la noi! *Culeg.*). 2. Poliția și jandarmeria va fi organizată altminteri, ca să nu mai fie un chin pe capul poporului. 3. Va construi case comunale. 4. Va construi drumuri, poduri și căi ferate, apoi biserici și școli în toate ținuturile locuite de Albanezi.

Păgăduielile acestea le face guvernul, fiindcă se teme de o nouă revoluție a Albanezilor.

În Turcia s'au început agitațiunile pentru alegerile cele nouă. Toate popoarele se mișcă, între ele și Români. Grecii criminali au și scos în unele părți bande de andarți (tâlhari), ca să silească pe Români să voteze cu candidații greci. Se vede, că au luat învățătură dela guvernele grecești. Interesant e, că preoții turci au dat de știre, că ei vor să lupte în alegeri alături de creștini, căci numai așa se poate mântui țara de perire. Turcii sunt cu mult mai civilizați decât asupritorii noștri.

din țara Moldovei are să-i plătească și lui aceeaș vamă ce o plătește lui Vodă. Nu s'o putut afla cine o pus tablitele ele s'au găsit pe la toate vămile în aceeași dimineață, bătute de o prăjină infiptă în pământ; însă, de atunci, n'o fost în stare nici un negustor străin să treacă prin țară fără a plăti vamă Păunașului.

Le ieșea înainte, el s'au tovarăși de ai lui și, dacă nu dădeau vama cerută de bună voe, erau siliți s'o deie indoită, de nevoie. Cum trebuie să știți, dela Tarigrad (Constantinopol) intră pe Dunăre o mulțime de mărfuri străine și merg din Țara Ungurească și din Țara Leșască (Polonia) la Tarigrad, tot prin Dunăre. Bărlădenii cumpără din aceste mărfuri pentru a le desface la dânsii și la noi. Luând Păunașul Codrilor încă o vamă preste acea luată de Bărlădeni și de Sas, pe lângă că mărfurile se scumpesc din pricina asta, apoi negustorii străini se feresc de a mai trece pe aici și precupeția (negustoria) Bărlădenilor tânjește. De aceea, târgoveții fiind de o bucată de vreme tari și mari în țara

Expoziția industriei de casă aranjată de Doamna Maria Cosma.

Despre însemnătatea industriei de casă, la noi Români, ne ocupăm în fruntea foii noastre de azi. Aici voim a raporta despre deschiderea expoziției Doamnei Cosma, care s'a întâmplat Duminică trecută, la ciasurile 11 și jumătate înainte de amiază.

Aceasta expoziție cuprinde o mulțime de haine și cusături românești, cari sunt proprietatea Doamnei Maria Cosma, vrednica prezidentă a „Reuniunii femeilor române din Sibiu“. Obiectele expuse sunt așezate în patru odăi din casa proprie a familiei Cosma în strada Schewis Nr. 15.

La deschiderea expoziției a luat parte lume multă și aleasă din societatea românească din Sibiu. Excelența Sa Mitropolitul Meșianu încă a asistat la deschidere, însoțit de Prea Cuviosia Sa arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, Aug. Hamsea arhimandrit și egumenul mănăstirii dela Hodoș-Bodrog, Dr. E. R. Roșca, protosinel și directorul seminarului „Andreian“, apoi asesori și alți domni din Sibiu.

La ciasurile sus numite Doamna Cosma a deschis expoziția prin o frumoasă vorbire, pe care — având în vedere că în cele spuse se desfășură un întreg plan de muncă foarte prețioasă și folositoare — o dăm mai jos în întregime.

Sfârșind Doamna Cosma vorbirea de deschidere, îi răspunde Excelența Sa Mitropolitul Meșianu. Înaltul Arhieru aduce cinstea și lauda cuvenită, pe care o merită vrednica prezidentă a „Reuniunii femeilor române din Sibiu“, de oarece sub scutul acestei femei, cu o inimă generoasă și bună, s'a înființat școala de menaj și de industrie de casă, iar expoziția de față e chemată a ne arăta niște căi cu totul nouă pentru bunăstarea și vaza neamului nostru.

Cuvintele din urnă ale Excelenței Sale au fost acoperite cu aplauze din partea publicului la adresa Doamnei Cosma. Iar după aceea au început cu toții a vizita deaproape frumoasele obiecte expuse.

Și e atâta frumuseță și gust ales în cele ce ni se arată. Aci sunt fețe de perini și ștergere frumoase, dincolo fețe fru-

Bărlădenilor, vor cu ori-ce preț să scape de Păunașul Codrilor și au juruit o mulțime de bani, două sute de zlofi, aceluia care îl va da prins sau lor sau lui Sas. Dar socot că nu se va găsi nici un Român în stare să facă o faptă așa de mișelească.

— Oare unde stă el și câți tovarăși are? întrebă din nou Neculai.

— Cred că stă prin codri, răspunse Marin, iar tovarășii lui sunt câte odată mulți altă dată puțini, după împrejurări. Când o luat birul țării din mâinile lui Dragomir, se zice că ar fi avut cu el vre-o optzeci de oameni, altădată o ieșit înaintea negustorilor numai cu trei sau patru inși, une-ori chiar singur.

— Dar oare l'o văzut vr'o dată cineva? Ce felu de om este el? Unii zic că-i tinăr, alții că-i bătrân. Unii îl fac frumos ca soarele, alții spun că-i mai urit decât dracul, ziseră mai mulți de-odată.

— Nu l'am văzut nici odată, răspunse Marin, dacă-l voiu întâlni când-va, vă voiu spune și vouă cum este la față și la trup.
(Va urma).

moase de masă, într-o parte e aranjată o masă întreagă (fața de masă și servietele lucrate de femeile noastre), în cealaltă parte sunt cătrînți minunat cusute etc. etc.

Iar în fruntea primei odăi sunt puse niște ornate bisericesti (cari se zice că sunt comandate de Săliștence, ca dar protopopului lor, dl Dr. Ioan Lupaș). Cu cât gust, acurateță și pricepere sunt lucrate aceste haine, poate vedea omul numai de-cât. Să sperăm, că preoții nostri de acum înainte nu vor mai comanda la străini, — mai cu seamă la Jidovi, — ornatele (hainele) bisericesti. Școala de industrie, prin executarea hainelor susnumite, a adus o dovadă destul de mare, că aci se pot comanda ornate bisericesti pentru ori cine.

Dar nu ne mai putem extinde, fiind spațiul acestei foi mărginit. Ar duce prea departe, dacă am voi să caracterizăm cutare obiecte de pe Țara Oltului în legătură cu altele de prin Bănat sau Mărginime, de pe la Bistrița sau din Săcuime. (Un raport mai detaliat asupra diferitelor obiecte expuse o să dăm într'un număr viitor).

Mai observăm, că expoziția e deschisă în toate zilele dela 10—12 și dela 2—4. Prețul de intrare e 50 bani, cari se adună în folosul școalei de industrie a Reuniunii femeilor. Cercetați cu toții expoziția!

Iar de încheiere lăsăm să urmeze frumoasa vorbire a Doamnei Cosma. Aci ni se reoglindează îndelungata și obositoare muncă, — împreună și cu cheltuieli de zeci de mii de coroane, — pe care a prestat-o până acum aceasta femeie aleasă a neamului nostru. Domniasa și-a luat înainte realizarea unei idei atât de mărețe, încât cu toții trebuie să-i fim mulțumitori. Iată ce-a zis Doamna Cosma în vorbirea de deschidere:

Excelența Voastră!

Doamnelor și Domnilor!

Dați-mi voie să vă spun în câteva cuvinte, ce scop am urmărit prin aranjarea acestei mici expoziții. Conducă în totdeauna de dorința de-a sprijini năzuințele „Reuniunii femeilor române“ din loc, am crezut, că fac un bun serviciu, atât școalelor susținute de ea, cât și onor. public sibiian și din jur, dacă expun (arăt și altora) colecția mea de modele originale românești, strânse din toate ținuturile locuite de Români din patria noastră.

Când am adunat aceste obiecte credeam, că în urma promisiunii unui domn din Țară, care a stăruit foarte mult de mine să aranjez Pavilionul Transilvănean dela Expoziția jubilară din București, cea mai mare parte din ele vor forma secția industriei de casă ardelenesti în Muzeul etnografic de acolo. Dar din diferite motive acest plan nu s'a realizat și azi mulțumesc lui Dumnezeu, că mi-a rămas mie comoara aceasta, și o pot folosi în prima linie ca model în școala de industrie a Reuniunii noastre.

Atâtea modele originale conține această colecție, și munca țărancelor române, cari le-au lucrat, dovedește un gust așa de distins și artistic, încât merită să fie apreciată de toată lumea românească și străină. Sunt fericită, că mi-a succedat să v-o pot arăta în forma aceasta și să vă pot spune, că aproape tot e lucrat de țărance, cari nu în școală, ci dela mamele lor iscusite au învățat această artă neintrecută.

Câtă stimă și recunoștință datorim mamei române, cari ne-au păstrat pe lângă limbă, religie și obiceiuri și prea frumosul și igienicul nostru port național! Mulți afirmă, că e prea bogat, confecționarea lui răpește prea mult timp și e prea costisitor. Într-o pricină le dau dreptate. E prea costisitor, dar numai al țărancelor, cari trăesc în apropierea orașului și sunt influențate de elemente streine. Dorul de variație, moda, pe multe le ispitește să-și schimonosească portul. Multe țărance bogate își comandă chiar la strejini costumele, ca să fie cu atât mai deosebite. Acest rău aduce de obicei ruina familiei, fiindcă astfel de femei nu muncesc nici în casele lor, și nu sunt o pildă bună fetelor lor, precum erau străbunele.

În lunga mea călătorie, întreprinsă cu fiica mea Minerva, în anul 1906, am văzut, pe lângă frumoasele noastre țărance în port original și unele femei bogate, cari adoptaseră un port de tot strein și erau atât de schimbate, de pare-că se țineau de altă rasă. Am văzut chiar și pe un fecior de 18 ani din cea mai avută familie în comună, care în loc de cămașe de pânză, țesută de mâinile mamei sale, purta o bluză de catifea roșie necăptușită, brodată cu boboci de trandafir, în colori imposibile, și spunea, că ani de-a rândul o folosește, mai ales la joc. Vă puteți închipui, ce urmări fatale are adoptarea unui port așa de nepotrivit. În schimb, costumul românesc, pe lângă că e frumos, are și favorul de-a fi cel mai igienic (potrivit pentru sănătatea omului), fiind alb, curat și prin largimea lui cedând ori cărei mișcări a corpului.

Când am stăruit să înființăm și școala de industrie pe lângă cea de menaj, am sperat, că ne va succeda să punem stavila multor porniri de felul acesta, păgubitoare femeilor noastre. Și nu m'am înșelat. Românca, deșteaptă dela fire, ușor o poți convinge despre adevăratele ei interese. Dovada cea mai vădită ne-o dau Seliștencele, cari înainte cu câțiva ani aveau numai cusături streine, flori în toate colorile posibile, pe ii, șurte și cătrînțe, iar azi, grație conducătorilor, au revenit la vechiul și frumosul costum original. Mai îmbucurător e faptul, că în toate centrele românești s'a pornit propagandă pentru păstrarea portului original, și motivele naționale sunt mult folosite chiar de doamnele noastre la țesături și cusături.

La expoziția din Blaj am avut o deosebită plăcere, văzând cu câtă îngrijire și pricepere s'au ales obiectele expuse. Ar fi de dorit, ca preoții și învățătorii, conducătorii naturali ai poporului, să strângă obiectele vechi de importanță etnografică, și parte să le trimită la Muzeul Asociațiunii, iar cele cari ar putea servi de model, să le păstreze într'un muzeu al școalelor lor, împedecând astfel de a se risipi pe la străini comoara noastră națională.

La ce grad de artă se poate desvolta industria noastră casnică, vă puteți convinge privind la țesăturile și cusăturile aici expuse, lucrate de țărance tinere, sub conducerea d-nelor Maria Șerban din Făgăraș și Maria Cosma din Vașcău. Sunt mult admirate și căutate de străini, dar neavând destule lucrătoare, nu putem produce atâta cât ni se cere. Sperăm însă, că elevele noastre reîntoarse acasă vor continua opera începută, instruând la rândul lor pe țărance de a lucra sistematic și

numai obiecte potrivite pentru comerț. Așa vom ajunge cu vremea să avem prăvălii speciale pentru industria casnică.

Această muncă ar forma însă numai o parte din educația națională de care aș dori mult să se împărtășească tineretul nostru pe toate terenele. A conlucra la

deșteptarea simțului de datorință și demnitate a tineretului și a jertfei cu drag pentru creșterea lui este azi cea mai înaltă misiune a noastră, și binefăcătorii neamului își vor găsi răsplata, văzând că obolul lor a adus roade frumoase pentru bunăstarea întregului popor.

Vă mulțămesc Înalt Prea Sfinția Voastră, Doamnelor și Domnilor, pentru onorarea ce mi-ați făcut, asistând la deschiderea modestei mele expoziții și vă rog să rămâneți și în viitor sprijinitori Reuniunii și ai școalelor susținute de ea.

Să trăiți!!

16 ciasuri încunjurați de lupi.

În anul acesta am avut o iarnă destul de geroasă și de grea, dovadă și năvălirea atâtor lupi prin unele sate de ale noastre, despre ceace am scris și în foaie în mai multe rânduri.

Cu mult mai periculoase sunt însă aceste fiare sălbatice prin alte țări. De pildă în Rusia. Iată ce s'a petrecut nu de mult pe moșia unui Rus cu numele Golobkoff în apropiere de orașul Odesa.

Proprietarul moșiei susnumite, dimpreună cu vizitul (servitorul), au fost atacați de lupi în drumul lor către moșie.

Lupii au sari întâiu asupra cailor, pe cari i-au aruncat la pământ și au început a-i sfărta în bucăți. Între astfel de împrejurări ce puteau să facă bietii oameni, cari își vedeau acum moartea cu ochii? Ei au venit la ideea, ca să răstoarne carul cu roatele în sus, vârându-se astfel sub coșul carului.

Fiarele sălbatice au dat de mai multe ori asalt asupra carului, dar nu puteau ajunge pe oameni, cari stăteau ghemuiți sub car. Astfel au petrecut timp de 16 ciasuri, până când a sosit feciorul pro-

prietarului. Acesta s'a temut de ceva rău și a plecat, însoțit de mai mulți oameni înarmați, ca să caute pe tatăl său. Ei au și eliberat apoi pe bietii nenorociți, cari își perduse aproape ori ce nădejde de-a mai scăpa de animalele sălbatice. Lupii au fost împușcați din toate părțile.

Chipul nostru ne arată cum lupii se dau mereu la oamenii de sub car, ca să-i apuce, dar nu izbutesc. Căi au fost însă sfărtați și omorâți de fiarele îndrăznețe,

Literatură și știință

Poezii populare.

Din jurul Sibiului.

I.

Foaie verde ruptă 'n cinci
Lasă-mă maică 'n opinci,
După cum m'am pomenit,
Nu mă mai da la stujit.
Să slujească cui e dat,
Eu rămân la noi în sat,
Că-i pământ ca și 'n străini
De cresc pe hotară spini.

Foaie verde ruptă 'n cinci
Lasă-mă maică 'n opinci
Și mi da pe cin' mi-e drag,
Ca să lucru după plac.
Să nu mai muncesc plângând,
Ci să muncesc fluierând.

II.

De-ai fi lună credincioasă,
După cum ești de frumoasă,
Eu te-aș întreba să-mi spui:
Nu i-ai zărit umbra lui?
De-ai fi lună aplecată,
Precum ești de luminată,
Tu mi-ai spune-adevărat
În care cas' au intrat
Și cine l'au fermecat.

III.

Măi bădiță ochi cuminți
Ori ce-o fi — să nu mă minți,
Că mă știi că n'am părinți.
Și mă știi bădiță, știi,
Că n'am casă, nici moșii,
Numai dor de-a te iubi.

IV.

Săracă inima mea,
De-l voi fi greșit cuiva
Azi mă poate da iertat,
Că soartea l'au răsunat,
Și l'au răsunat cumplit
Mai rău decum am greșit.

Maria Curțan.

Bogații au săracit

și au flămânzit, iară ceice caută pe Domnul nu se vor lipsi de tot binele.

— Poveste. —

În vremea de demult umblă Dumnezeu și Sân-Petru pe pământ și învăță lumea cele bune și de folos. Cum umblau ei așa, într-o seară dau de un sat mândru și mare. La marginea satului se vede o casă cu lumină și cum eră pe inoptate, Sân-Petru zice către Dumnezeu:

— Doamne, hai să tragem în gazdă la gospodarul ăsta, să ne odihnim, că ne ajunge nouă, de când umblăm.

— Fie voia ta, Petre!

Și moșnegii se opriră la poarta gospodarului; și zise Sân-Petru:

— Bucuroși de oaspeți, oameni buni?

— Bucuroși, poftim de intrați înăuntru, că doar de ce are omul patru păreți, să găzduască și el pe cel trudit.

Dupăce moșnegii au ospătat, se dau în vorbă cu gazda ba de una, ba de alta și din vorbă în vorbă prind de veste gospodarii, ce fel de oameni au în casa lor.

— De bine, că v'a adus Dumnezeu, că iaca mâne sfintim biserica satului ce ne-am învrednicit să facem, și-ți sfinți-o Dumniavoastră.

A doua zi Dumnezeu și Sân-Petru ca preoți au shujit la biserică și au scris cu slove de aur de-asupra iconostasului: „Bo-

gații au săracit și au flămânzit, iară ceice caută pe Domnul nu se vor lipsi de tot binele“.

Nu după multă vreme trece pe-acolo împăratul și intră în biserică — după obiceiul împărătesc — și văzând cele scrise deasupra iconostasului, strâșnăc s'a tulburat și a dat poruncă să se rază slovele scrise; porunca împărătească a fost împlinită cât ai clipi. Dar îndelung răbdătorul Dumnezeu nu bate cu ciomagul, ci vrea ca pe toți oamenii să-i aducă la dreapta credință.

Într-o vreme împărăteasa poștește să-i aducă împăratul tot felul de vânat.

Dă el poruncă să se adune toți vânătorii și să se îplinească pofta împărătesei. Porunca se împlini și fel de fel de vânat: câpriori, ciute, cerbi, iepuri, pașeri de tot solul sosiau la împărăție.

Împăratul privește prada și se uită lung la un cerb cât mi ti-și boul și întrebă pe vânători, de ce n'au adus cerbul viu?

— Nu-i cu putință, înălțate împărate, că-i sălbătăciune, nu-i făptură omenească să stea de vorbă cu noi.

— Am să merg și eu la vânat să văd n'oiu prinde un cerb. Și s'a dus și împăratul la vânătoare.

Dumnezeu a trimis un inger de s'a făcut cerb și s'a apropiat de împărat. Bucuria împăratului, că-l va prinde viu, nu eră proastă și fuga după el, când l-a văzut să-l prindă. Dar când să puie împăratul mâna pe el, cerbul se depărtă; și iar îl lăsa să se apropie și iar se depărtă. Și tot așa s'a năcăjit împăratul cu cerbul până către sară, când dau de-o apă mare și adâncă. Cerbul se bagă în apă; împăratul nici una nici două, svârle hainele de pe el, pune pușca preste ele și se aruncă în apă după cerb. Cerbul se bagă la adânc; împăratul merge după el, până când mai eră să se inee. Atunci cerbul se face nevăzut, se prefăce în om, se îmbracă cu hainele împăratului, ia pușca 'n spate și se duce la curtea împărătească și intră printre străji, care credeau, că-i împăratul.

Când a venit din apă împăratul și n'a găsit hainele, tare s'a scârbit, dar ce eră să facă? S'a dus la curte gol, cum eră, gândind că hainele i le-a furat un hoț. Dă să intre în curte, straja nu-l cunoaște și nu vrea să-i dea drumul.

— Dați-mi drumul să intru în curte, că eu sunt împăratul, nu mă cunoașteți?

— Da decând a venit împăratul, îi spuseră străjile; pleacă de-aici nebunule, că te luăm la bătaie gândind, că într'adevăr e un nebun.

— Eu sunt împăratul, zicea el într'una.

Atunci unul din străjeri văzând, că nu poate scăpa de el, s'a dus la curte și a spus cele întâmplate.

— Dați-i drumul să vie, a zis ingerul prefăcut împărat, și să-l găzduiți într-o odaie la bucătărie și să-i dea de mâncare numai pâne uscată și apă.

După trei zile a trimis ingerul de l-a chemat și l-a întrebat:

— Acuma crezi, că „bogații au săracit și au flămânzit“?

— Cred.

— Dacă crezi, scrie înapoi slovele, care le-ai șters dela biserică și vei fi iar împărat.

Slovele s'au scris, ingerul s'a făcut nevăzut, iar împăratul a mai trăit încă mulți ani cu credință și cu frica lui Dumnezeu.

Din Moldova.

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 7 Martie n.

Bustul lui Barițiu și al lui Eminescu. Se știe, că Asociațiunea a făcut un apel, ca să se strângă bani pentru a face busturile lui Barițiu și Eminescu. S'au adunat până acum aproape zece mii de coroane. Aceasta e prea puțin, de aceea toți ceice știu să cinstească memoria unor naționaliști mari și dascăli mari ai neamului nostru, să contribuie cu obolul lor pentru scopul acesta. Banii să se trimită la Asociațiune. Bustul (statule, care arată capul și pieptul) lui Barițiu va fi desvelit în Maiu, când se împlinesc 100 de ani dela nașterea lui.

Pentru fondul scriitorilor la gazete (ziariști). Cetitorii noștri nu prea cunosc greutățile, cu cari luptă scriitorii la gazetele noastre românești. Muncind de dimineața până sara, fără să aibă și ei zile de odihnă, apoi amenințați mereu de procurori, nu e mirare, că mulți nu o pot duce timp mai îndelungat în slujba grea, pe care o face poporului lor. Mai greu e, când au să stea în închisoare pentru articole de îmbărbătare sau pentru articole, în cari protestează împotriva prigonitorilor, la cari e supus poporul nostru. Greu e și când nu mai pot munci, căci un ziarist nu poate strânge avere. La acensta s'a gândit vrednicul nostru bărbat, dl Dr. I. Mihu, când a întemeiat *fondul ziariștilor români*, despre care am scris și noi la timpul său. Aflăm acum, că banca *Ardeleana* din Orăștie a dăruit o mie de coroane pentru acest fond, *Albina* tot atâta.

Cetitorii dela sate încă pot sprijini pe ziariști, plătindu-și regulat taxa de abonament și lucrând să se aboneze cât mai mulți la foile noastre naționale.

† Dr. Ioan Maior. La 27 Februarie a murit Dr. Ioan Maior, avocat în Ilia-Murășană, fecior de țărani năcăjiți din Sân-Craiu de lângă Aiud. De pe când eră încă la liceu (Blaj și Brașov), a publicat versuri, povești și legende într-o frumoasă limbă românească, așa că ne puteam aștepta la multe dela acest fiu al neamului nostru. Năcazurile îndurate până a stat la școală i-au slăbit corpul și acum, când se vede deasupra lor, trupul nu s'a mai putut împotrivi boalei, care nu iartă pe nimeni. Odihnească în pace!

Mari vărsări de apă în România. În România s'a îndulcit timpul de te crezi în primăvară. Zăpezile cele mari din munți au început să se topească, iar apele să crească. În Moldova, râurile Jijia și Prutul s'au revărsat, pricinuind pagube mari pe hotarale multor sate. Curentul apei a fost așa de puternic, încât a rupt și șoselele (drumurile cele mari, împărătești, cum le zicem noi). Județul (comitatul) Iași a hotărât să facă împrejurul satelor amenințate o șosea înaltă, de care să se frângă valurile apelor furioase. Șoseaua aceasta va costă preste un milion de lei.

Frumoasă pildă la Sași. Treisprezece fruntași sași au dăruit suma de o sută douăzeci și patru de mii de coroane pentru clădirea gimnaziului săsesc din Brașov. Numai celce jertfește mult pentru școala națională poate avea nădejde să învingă în lupta națională.

Reuniunea meseriaşilor români din Blaj şi-a ţinut la 25 Februarie n. adunarea sa generală. În raportul citit s'a arătat isprăvile făcute de harnicii noştri meseriaşi în cursul anului trecut. În frunte a fost frumoasa expoziţie când cu adunarea jubilară a Asociaţiunii de astăvară. Despre aceasta expoziţie am raportat şi noi la timpul său, găsind, ca toată lumea, numai cuvinte de laudă şi de mândrie pentru ce au făcut meseriaşii noştri. În cursul anului reuniunea a dat un concert, a aruncat o petrecere de vară, iar Duninecele şi în sărbătorile de iarnă a ţinut conferinţe cu prelegeri, cântări şi declamări.

Reuniunea are o bibliotecă frumoasă, ale cărei cărţi româneşti membrii le cetează cu drag, şi are şi o avere de peste 15 mii de coroane.

Dl Precup, preşedintele, a ţinut o vorbire, în care a arătat, că trebuie să ne organizăm tot mai strâns, să fim totdeauna plini de credinţă, să iubim cultura şi să dăm fiecare dovadă de hărnicie. Să nu uităm, că în lupta pe moarte şi pe viaţă, ce o ducem astăzi, trebuie să ne ferim de boltele şi atelierile străinului. Frumos au mai vorbit şi dnii prof. Dr. A. Rusu şi Ioan Fodor.

Adunarea a ales membri onorari pe toţi sfinţii Arhieriei (mitropoliţi şi episcopi) români, precum şi pe Rever. Ioan M. Moldovan şi pe dl Victor Tordăşianu din Sibiu.

Ruşinos lucru! Anul trecut am înştiinţat, ca Prea Sfinţia Sa, episcopul Dr. Cristea dela Caransebeş a publicat un apel către toţi credincioşii, ca să contribuie care cu ce poate pentru a se clădi un seminar nou. Oamenii au dat, care ce a putut şi l-a lăsat inima. Cetim acum în *Foia Diecezană* (gazeta episcopiei) următoarele: Învăţătorul Teodor Rabagia din Ritişor (Bănat) a dat pentru seminar 50 de coroane, pe când preotul de-acolo, om bogat şi fără greutăţi familiare, a dat *una* coroană. Ar fi bine să i-se dea înapoi, ca să nu rămână asemenea pată pe clerul (preotimea) nostru, care s'a arătat cu prilejul acesta aşa de vrednic.

Intr'adevăr, ruşinos lucru!

Boicot la sat. Barbierul Bayer din comuna Almaş-Câmăraş (comit. Aradului) urcase preţurile pentru bărbierit şi tuns. Locuitorii din sat au hotărât atunci să-l boicoteze, adică să nu-i mai calce nici unul în barbie. Boicotul acesta l-a supărat aşa de mult pe bietul Bayer, încât s'a pus înaintea maşinei dela un tren, care l-a omorât.

De unde să cumpere toţi Românii, când merg la Făgăraş? Dela bolta cu firma „*Dorobanţul Român*”. Jidano-Maghiar din Făgăraş, plini de ură şi de pizma, pentru că s'au deşteptat şi Românii din Ţara-Oltului şi au început să se ferească de boltele lor, au mârjit firma românească într-o noapte întunecoasă. Foarte bine, răci au arătat, că din sufletul lor iese numai gunoiu. Dar Românii vor şti ce să facă şi mai departe.

Altă cassă de bani furată. În Patroha (comitatul Sabolciu) au intrat noaptea cinci hoţi în banca populară de-acolo şi luând cassa de bani cu ei au dus-o pe câmp, ca să o spargă în linişte. Jandarmii au mirosit însă lucrul şi au dat peste ei încă înainte de-a o putea sparge. Acum sunt la întunec.

Zarvă pentru nimica. În mărăcinişul gazetelor jidano-maghiare din Pesta s'a făcut mare zarvă. S'ar fi batjocorit steagul Maghiarilor în Bucureşti. De aceea războiu şi prigonire împotriva Românilor din — Ungaria! Aşa cer Jidanii. Dar s'au spăriat iară ca şi calul de altceva. În Bucureşti este o societate austro-ungară, în care sunt membrii şi Germani şi Cehi, Slovaci, Români, Maghiari, în sfârşit membri de-ai deosebitelor naţionalităţi din Austria. Preşedinte e dl Dr. Cornel Diaconovici, fostul secretar al Asociaţiunii. Societatea aceasta a dat un bal. În România oamenii sunt foarte ciuştitori de oaspeţi, aşa că societatea a putut să aranjeze un bal chiar în Teatrul Naţional al statului. La balul acesta a venit chiar şi principesa Maria. Câţiva membri maghiari (poate tot Jidani) ai societăţii au avut gândul obraznic să împodobească sala Teatrului Naţional român din regatul României libere cu steaguri de-ale lor. Li s'au spus frumos: „Domnilor, în Ungaria nu lăsaţi pe Români să-şi înalte mândrul lor steag naţional, cu toate că ei sunt acolo pe pământul lor strămoşesc. Nu cereţi dară, ca să vă lăsăm pe voi aici să vă fuduliţi cu steagul vostru. S'ar putea întâmpla vr'o comedie”. Atâta li s'a spus şi steaguri ungureşti nu s'au pus în sala de bal, pentru că n'au vrut nici ceialaltii austriaci, nici chiar Ungurii cuminţi. Aceasta e povestea adevărată a steagului unguresc în Bucureşti.

Aşa trebuie! În comuna şvabească Torja din comitatul Baci, Şvabii au lăsat de le-au maghiarizat învăţământul în şcoala lor comună. Acum însă s'au deşteptat şi ei şi cer introducerea limbii lor materne, adică a celei germane. Învăţătorii lor, nişte renegaţi, s'au împotrivit. Dar le-au venit rândul şi naţionaliştilor. Învăţătorii au înaintat o cerere în limbă străină, adică maghiară, pentru că să li se mărească salariul. Consiliul (comitetul) comunal n'a vrut să o bage în samă. Au înaintat a doua cerere. Tot aşa. În sfârşit s'au rugat în limba germană. Atunci consiliul a hotărât să le dea la fiecare câte 400 cor. mai mult, dacă se va obliga să înveţe pe copii şi în limba germană. Învăţătorii au trebuit să se invocească.

Un lucru trebuie însemnat: dacă primarului ori notarului le-e frică să fie naţionalişti, membrii consiliului comunal pot face şi hotărâri, ce vreau ei, pentru că comitetul comunal e cel mai mare în sat. Aşa spune *legna*.

Grevă mare în Anglia. Lucrătorii dela minele (başagurile) de cărbuni din Anglia s'au pus în grevă, adică au încetat lucrul. (Despre asta am amintit şi în numărul trecut la Ultime ştiri.) E vorba de peste un milion de oameni, cari nu mai lucrează. Greviştii cer urcarea plăţii, ceea ce marii proprietari de mine nu vreau. Urmările grevei s'au simţit deja la două trei zile după proclamarea ei. E ştiut, că Anglia e o ţară de fabrici, cari nu pot lucra fără cărbuni de peatră. Ne mai lucrând minierii, aceste fabrici nu mai au cărbuni, aşa că trebuie să înceteze şi ele lucrul. Sute de mii de alţi lucrători au rămas pe drumuri. Trenurile încă nu mai pot circula, tot din lipsa de cărbuni. Dar minele din Anglia sunt aşa de bogate în cărbuni. În alte ţări aşa de sărace, încât şi în Germania, Franţa, România, chiar şi Austro-Ungaria, se aduceau cărbuni de peatră din Anglia. Acum nu se mai poate şi de nu,

va încetă curând greva, o să se întâmple multe nenorociri comerciale nu numai în Anglia, ci şi în alte ţări.

Greviştii n'au prea făcut demonstraţiuni până acuma. Dacă vor face, va fi cu greu guvernului englez să-i astâmpere, căci el nu se poate încrede în soldaţi, cari ţin cu muncitorii. Ba în oraşul Glasgow a poruncit să se ia armele dela toţi soldaţii, nu cumva aceştia să se întovărăşească cu greviştii.

Multe mine de cărbuni sunt şi în Belgia. Lucrătorii dela aceste mine au cerut şi ei urcarea plăţii la 7 lei pe zi, ameninţând în caz contrar cu greva. Preste tot, muncitorii belgieni ajută cât pot pe fraţii lor din Anglia. În portul belgian Antwerpen (Anvers), unde nişte corăbii voiau să încarce cărbuni şi să-i ducă în Anglia, lucrătorii s'au împotrivit.

Poveste veche: unde-i unul, nu-i putere, unde-s doi, puterea creşte. Noi Românii încă am putea învăţa mult dela lucrătorii aceştia, cari sunt *bine organizaţi*.

Un tată, care cere să fie pedeşit. Vânzătorul de gazete Csomay din Budapesta a umblat cu atâta negrijă cu revolverul, încât acesta s'a descărcat şi glonte a intrat în piciorul feciorului său. Bietul om a alergat la poliţie şi a cerut să fie pedeşit, căci, zicea el, trebuie să fiu pedeşit, fiindcă n'am avut de grije. El a fost condamnat la 8 zile închisoare, dar deocamdată nu va fi chemat să-şi facă pedeapsa.

Prea mică pedeapsă. Cetitorii noştri îşi vor mai aduce aminte de întâmplarea pretorului din Hălmagiu (comit. Aradului), Lovici Gyula, care a venit beat ca un — Lovici la o petrecere românească, de braţ cu nişte muieri culese de pe stradă. Aici s'a purtat după felul culturii, pe care o are. Românii au făcut arătare la comitat, dar cei din Arad l-au pedeşit numai cu o — mustrare. S'a făcut recurs la minister, dar şi acesta l-a dictat numai o pedeapsă de 300 cor.

Rămâne acum, ca societatea românească de-acolo să-i arete cu vârf şi indesat, că el e socotit vrednic numai de societatea lui ungurească.

Un director de bancă, care fură din propria lui bancă. În comuna Albeşti din jud. Ialomiţa (România) încă este o bancă populară cu un capital frumos. Într-o dimineaţă se constată, că lipseşte cassa de bani. Jandarmii cercetară şi o găsiră spartă afară la câmp. Din ea lipsiau preste 16 mii de franci, cari erau sara încă în ea. În curând s'a dat de urma hoţilor, al căror căpitan era chiar directorul bancii, Ion Jugănariu. Hoţii au fost arestaţi, găsindu-se la ei toţi banii, afară de 113 lei, pe cari i-au cheltuit.

Sfârşitul unui renegat ticălos. A fost odată un învăţător român, al cărui nume cinstit românesc nici nu-l mai dăm aici. Destul, că şi-a maghiarizat, adică şi-a batjocorit numele, prefăcându-şi-l în Szabó György. Tărându-se mereu în faţa străinului, scuipând în sânul mamei sale, adică al naţiunii române, a ajuns director de şcoală de stat. Dar a fost un mişel, ca toţi renegaţii, căci s'a apucat să falsifice cambii, a mâncat bani de-ai şcolii, scurt, a făcut tot felul de ticăloşii, ca să se poată arăta ca un domn mare. A fost însă prins şi condamnat la patru ani temniţă ordinară.

L-a ajuns blăstămul neamului!

Abonați noi, cărora să le trimitem *numerii dela Anul-nou încoace, nu mai putem primi, fiindcă nu mai avem toate numerele. Dar oricine poate abona foaia cu începutul lui Februarie sau Martie. Tuturor acestor abonați li se trimit apoi în cinsle partea din foaie a romanului „Cu paloșul” de când s'a început publicarea lui, adică dela Nr. 52 din 1911 încoace. Toți aceia, cari voesc a cunoaște luptele noastre din vechime să cetească acest roman, care se va publica încă mult în foaie. Că ce frumos ne povestește valorosul nostru fruntaș și boier moldovean, dl Radu Rosetti, s'au convins toți cetitorii nostri.*

Călimdarul Poporului pe 1912 nu mai avem multe exemplare. Grăbiți a-l cumpăra, până mai este.

Slovaci și băncile populare din România. Bravii Slovaci, cari luptă în contra asupririi și prin băncile populare (Raiffeisen), auzind de isprava cea mare a băncilor din România, dar mai ales a „Federalei Cooperativelor satești” (societatea tuturor tovarășilor comerciale satești), au cerut dela dl Dr. Vaida-Voevod, deputatul nostru, adresa federalei din București, dela care au cerut statutele. În scrisoarea adresată de o bancă slovească din Hlinik (comit. Barș) zic între altele: Rezultatele bune ale societății D-Voastre se aud până aici și deci e o mare mișcare printre Slovaci pentru astfel de societate binefăcătoare.”

Cât mai multe bănci Raiffeisen și tovarășii agricole ne trebuie și noua.

La fondul casei împreunate cu hală de vânzare al „Societății meseriașilor români din Blaj” au contribuit: Ilus. Sa Episcopul Dr. Vasile Hossu 30 cor. Dr. Bela Cosmuța, medic, Budapesta, Nicolae Solomon, protop., Ludoș, câte 10 cor. I. Magde, preot, Drâmbar, Dr. C. Bulcu, canonic, Orade, R. Marchiș, vicar, Carei câte 2 cor., Dr. I. Raț, prof., Blaj, I. Moldovan, cassar, Blaj, I. Pușcas, arândator, Blaj, I. Moldovan, notar, Bobohalma, C. Domsa, inv. Poiana Aiudului, Dr. O. Domide, canonic, Gherla, Dr. Valer Frenț, protopop, Orăștie, câte 1 cor. Candidații de preoți din prilejul hirotonfriei: I. Bărbat 2 cor., O. German, Săbad, A. Florea, Giulus, N. Pop, Făgăraș, P. Grama, Miheș, S. Hătegan, Șeșu câte 1 cor.

Tot beția. În sațul Samartevu din Germania eră o nuntă țărănească. Oaspeții plecaseră la biserică într'un car lung, tras de patru cai. Toți beuseră însă bine încă înainte de-a merge la slujbă, așa că mânau caii nebunește. Pe drum carul s'a isbit așa de tare de-un stâlp de piatră, încât carul s'a făcut tot țandări, iar cei din car au fost aruncați pe jos. Patru au rămas morți pe loc, ceilalți s'au ales cu mâni și cu picioare rupte.

Agenți de emigrare prinși. Poliția de granița a aflat, că în comitatul Zemplin (la granița de moazănoapte a Ungariei) se găsesc doi agenți, cari pentru bani trec oameni fără pasaport preste graniță, între ei mulți tineri, cari nu și-au făcut armata. Păzind bine de-alungul graniței, a prins doi agenți de aceștia, cari la început au încercat să fugă, trăgând și gloanțe din revolverele lor. Ei au fost legați fedeleș și duși în închisoare. Cercetările făcute au dovedit, că erau niște jidani din Galiția.

Ciocanul reumatismului. Cât de proști sunt unii oameni chiar și în orașele cele mai mari, ne dovedește o întâmplare din Paris. Mulți oameni suferă de durere în oase și în mușchi (reumatism, podagră-ghiht) și cearcă în fel și chip să se scape de dureri, fără să isbutească totdeauna. De suferințele acestea s'a hotărât să se folosească un înșelător din Paris (Franța). El dete un anunț, plătit bine, pe la toate gazetele înștiințând, că are un ciocan magnetic, cu ale cărui lovituri vindecă orice reumatism. Și lumea a început să curgă la el ca nebună, plătindu-l gras pentru câteva lovituri de ciocan. Proști sunt pretutindeni, dar în Paris merg la el oameni și femei, cari se țin învățați lucru mare și nu știu, cum să-și bată joc mai rău de noi ceștia dela țară, care chemăm câteodată o babă, să ne descante de deochiu sau de bubă.

O statistică a beției. Ministerul de justiție din Bavaria (un regat în partea de mează a Germaniei) a dat poruncă să se cerceteze, ce fărâdelegi au isvorit din cauza beției. Iată, ce s'a aflat pentru anul 1910. În Bavaria au fost condamnați în anul 1910 8674 persoane pentru fărâdelegi săvârșite în stare de beție. 190 din acestea erau bețivi, cari se îmbătau mereu. Cele mai multe crime și fărâdelegi le săvârșesc ceice se îmbată numai din când în când, nu bețivi obișnuiți.

„FOAIA POPORULUI” este

cea mai veche, mai bună și mai ieftină
foaie pentru poporul nostru.

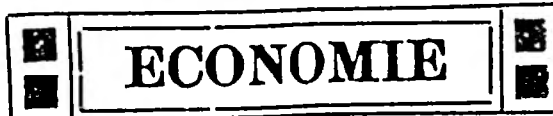
Cuprinsul ei, foarte bogat și variat,
este anume întocmit pentru trebuințele țărânului român.

Numeri de probă se trimit la cerere
ori-cui gratis.

Abonarea se poate face cu începutul
fie-cărei luni și costă:

Pe un an întreg	4 cor. 40 bani
Pe o jumătate de an	2 „ 20 „
Pentru țările străine	11 „ anual

Lășiți deci „Foaia Poporului” preste
tot locul, ca astfel să o putem face și
mai bună!

Dela „Banca generală de asigurare”.

După cum aflăm în 2 Februarie Comitetul dirigent al Băncii generale de asigurare a ținut ședința lunară, în care s'a raportat asupra afacerilor curente și s'au adus mai multe hotărâri însemnate. Cunoșcând interesul publicului nostru față de aceasta nouă instituție financiară, credem că ne indeplinim numai o datorie când venim să comunicăm rapoartele și hotărârile ședinței, de care vorbim.

I. Cu privire la afacerile din luna trecută s'a raportat că în ramura asigurărilor contra focului în decursul luni Februarie s'au dat 378 polițe, prin cari s'au asigurat obiecte în valoare de cor. 1.341,000 cu un incasso de cor. 3,903.37. Față de luna precedentă deci, în care s'au dat 189 polițe pentru valori de cor. 1.007,900 cu un incasso de cor. 2,180.30 rezultă un plus în polițe de 189 în valori de cor. 333,100 și în incasso de cor. 1,723.07. În total în de-

cursul celor două luni trecute ale anului curent s'au dat 567 polițe, pentru valori de cor. 2.348,900, cu un incasso de cor. 6,083.67. În ramura asigurărilor asupra vieții, au intrat în luna trecută oferte de cor. 184,000.— față de cor. 132,000 din Ianuarie, deci un plus de cor. 52,000. — În total în decursul lunilor Ianuarie și Februarie au intrat oferte în valoare de cor. 316,000 dintre cari s'au rezolvit definitiv 163,500 și au rămas în stadiu de rezolvire cor. 152,500. Incasso anual al afacerilor rezolvite face cor. 7,853.40. Incasso total la asigurările de foc și viață face deci cor. 13,937.07.

Din acest raport rezultă deci că afacerile băncii de asigurare au crescut în măsură suficientă și mulțumitoare, mai cu seamă dacă considerăm, că banca noastră de asigurare abia de aci înainte va putea funcționa cu un început de organizare corespunzătoare.

II. Cu privire la lucrările de organizare s'a raportat:

a) În Brașov — mulțumită sprijinului larg și generos al „Albinei” — s'a instituit o agentură principală în legătură cu filiala „Albinei”, agentură cu a cărei conducere a fost încredințat dl Valer Uveges. Această agentură lucrează pe întreg terenul de acțiune al filialei „Albina” din numitul oraș. Ca delegat direcțional funcționează dl adv. Nicolae Garoiu, membru în direcțiunea băncii de asigurare;

b) în Făgăraș deasemenea s'a instituit o agentură principală în legătură cu banca „Furnica”. Conducerea acestei agenturi a fost luată de dl Mateiu C. Jiga, directorul „Furniceii”, iar ca delegat direcțional funcționează dl adv. Nicolae Șerban, membru în direcțiunea băncii de asigurare;

c) la Mediaș și Ibașfalau s'au organizat agenturi în legătură cu cele două filiale ale „Albinei” din aceste orașe; tot asemenea s'a organizat la Mercuria în legătură cu „Cassa de păstrare” și la Poiana cu cele două bănci de acolo: „Mielul” și „Mărgineana”.

S'a raportat în fine ca în alte centre s'au inițiat pertractări pentru organizarea de agenturi, dar că acestea numai mai târziu vor putea fi inactivate.

III. În legătură cu lucrările de organizare s'a decis ca părțile bănești și ungurene să fie detașate de teritoriul de acțiune al centralei băncii de asigurare și că pentru aceste ținuturi să fie organizate două reprezentanțe principale, după putință în Arad și Timișoara. Pentru organizarea și conducerea lucrărilor din aceste ținuturi a fost angajat dl Anastasiu Demian, secretar la „Standard”, un bărbat cu praxă frumoasă pe terenul afacerilor de asigurare. Cu începutul luni viitoare, se crede, că reprezentanțele principale, amintite mai sus, să-și poată începe activitatea.

IV. Tot în ședința de care vorbim, comitetul a luat act că s'a pus bază unui fond special pentru garanția asigurărilor asupra vieții, fond care se alimentează în prima linie din acele provizii de afaceri, cari să cedează societății. S'a constatat că din afacerile până azi rezolvite fondul acesta a fost dotat cu suma de cor. 1,002.38, o sumă care sigur se va spori din lună în lună.

Ședința s'a sfârșit dupăce s'au mai rezolvit și alte afaceri administrative de mai puțină importanță.

Ultime știri.

Ce este nou în politică?
Gălăgie mereu în dietă.

În ședința de Luni președintele Navay și-a cerut iertare pentru purtarea lui de Sâmbătă față de partida lui Justh. Dar justiții tot nu s'au mulțumit.

După aceea a luat cuvântul însuși Justh, învinuind pe Navay, că el nu se ține de cuvânt, adică pe ce spune Navay nu se poate da așa mult. Asta a supărat grozav pe președintele dietei și i-a detras cuvântul lui Justh. Atunci s'au răsculat din nou partizanii lui Justh, cerând ședință secretă (cer adică ca publicul străin să ese afară, spre a se putea certa ei între ei chiar de tot).

În ședința secretă groful Batthyány (fost și el mai înainte președintele dietei) a atacat cu înverșunare pe Navay. Acesta încă nu s'a lăsat, ci a pus în locul lui pe vicepreședintele Beöthy, iar el s'a dus în banca deputaților, de unde a început să se apere. După aceea s'a ținut iar ședință publică, certându-se unul cu altul, și neînsprăvind nimic.

În ședința de Marți încă nu s'a desbătut nimic de dai Doamne. Se caută numai nod în papură, pentru a prăda vremea. Așa de pildă s'au acățat cu toții de un anumit Palyi dela o foaie ungurească, fiindcă acest om îndrăznise Sâmbătă, în decursul scandalului, ca să intre în sala deputaților (aci nu e iertat ca să intre decât deputații).

Demonstrația socialiștilor în Budapesta.

Socialiștii din Budapesta au aranjat Luni demonstrații pentru votul universal, egal și secret. Vr'o 90—100 de mii de oameni au plecat pe stradele orașului. Au eșit apoi afara din oraș, acolo unde se află monumentul Ungurilor în amintirea mileniului. Aci s'a vorbit publicului de pe trei tribune. Socialiștii au voit să meargă să demonstreze și în fata parlamentului, dar au fost opritți. Se zice, că 300 de poliști calări și pe jos, au stat gata ca să sara, de va fi de lipsă.

Greva din Anglia.

Marea greva a băieșilor din Anglia continuă. Preste un milion de lucrători nu lucrează. Din lipsa cărbunilor s'au închis o mulțime de fabrici. Vapoarele — unde încă sunt de lipsă carbuni — deasemenea simt lipsa lor. În țara întreagă circulă (umblă) cu 2000 de trenuri mai puține ca de obicei. Până acum nu se observă nimic semne de pace în sânul lucrătorilor. Prețul cărbunilor s'a urcat atât de tare, cum nu s'a întâmplat nici când în cei 20 ani din urmă.

E temere, că se vor pune în grevă și băieșii din Germania.

Revoluția din China

Încă nu s'a potolit, cu toată declararea țării de republică. Orașul Tientsiu a fost aprins cu totul. Pagubele trec de 100 milioane. Nerânduilele au fost provocate de rebeli veniți din Peking (capitala Chinei) cu o parte din poliție și garda viceregelui. Sunt temeri, că turburările o să se repetească. Acum s'ar domoli republicanii, dar nu se așteaptă partizanii împăratului de tron, cari tot mai cugetă se poată pune mâna pe puterea țării.

Războiul itato-turc.

Ministerul de războiu al Turciei vestește că în 27 Februarie n. Italienii au suferit mari pierderi într-o luptă ce s'a dat la Benghazi. Italienii ar fi avut preste 1000 de morți, iar Turcii abia vr'o 90 de răniți și 30 de morți.

Hederváry tot pe drum la împăratul.

După cum spunem și la pagina 2 a foii, — sub titlul „Se mișcă și Viena“, — s'au iscat mari neînțelegeri între prim-ministrul Hederváry și ministrul de războiu Auffenberg din Viena. Cauza este următoarea: Hederváry a promis koșuthiștilor, că el va lucra într'acolo, ca rezerviștii să nu poată fi chemați la arme, fără învoirea guvernului unguresc. În urma acestei făgădueli a lui Khuen-Hederváry, koșuthiștii au promis și ei, că vor înceta cu obstrucția (gălăgia) în dietă, astfel că au rămas justiții singuri. Am spus în mai multe rânduri însă, că dacă nu se va vota legea pentru asentarea feciorilor, până când scapă ceilalți la toamnă, — atunci vor fi chemați rezerviștii, ca și acum câțiva ani.

Aceștia au fost chemați totdeauna de mai marii armatei. Acum zic Ungurii, că rezerviștii să nu se poată chema fără învoirea lor (a guvernului și deputaților unguri), iar ei pe cealaltă parte fac numai gălăgie în dietă, în loc să voteze legile de lipsă, cari și așa vor trebui odată votate.

Din cauza acestor neînțelegeri Hederváry a fost Luni la împăratul în Viena. Marți a ținut apoi ședință cu ministrii lui în Budapesta, iar Mercuri a plecat iar la Viena, după ce s'au înțeles la oaltă că ce e de făcut.

Hederváry ține acum la aceea, că rezerviștii să nu se poată chema fără învoirea guvernului. Asta a promis și koșuthiștilor. La din contră guvernul se mulțumește.

Ministrul de războiu din Viena zice însă, că chemarea feciorilor la armată — rezerviști sau ori care — e un drept al ministrului de războiu și al împăratului, unde n'au să se amestere guvernele sau parlamentele, fie cel din Budapesta, fie cel din Viena.

Știri telegrafice

sosite în decursul zilei de Joi, înainte de încheierea foii.

Demisia guvernului unguresc.

Ce se va alege?

Khuen-Hederváry a plecat Mercuri a doua oară la împăratul. Azi, Joi, — după cum vestește o telegramă sosită din Viena — prim-ministrul Khuen a avut convorbiri cu miniștri austriaci, iar la ciasurile 12 și jumătate a fost primit în audiență la împăratul, unde a stat o jumătate de oră. Khuen a prezentat Majestății Sale demisia (mulțumita guvernului). Părerea împăratului nu e însă cunoscută, dacă primește sau nu, demisia guvernului. Khuen pleacă înapoi la Pesta încă azi, Joi, după amiază la 5 ore. Măne, Vineri, va raporta dietei despre cele petrecute.

Cine va fi urmașul lui Khuen?

Se svonește, că baronul Lang; alții zic, că nu se va afla nimenea, care să formeze un guvern pe placul Vienei. Va trebui, deci, ca împăratul să nu primească demisia sau să denumească din nou pe Khuen.

Ce se petrece în Viena?

Ieri, Mercuri, a avut loc în palatul împărațesc o conferință însemnată. Se zice, că s'ar fi hotărât retragerea legilor militare în ambele diete din Viena și Budapesta. Se va cere însă votarea unei legi în urma căreia să se poată face asentările și să se urce numărul recruților. Legea asta va fi însă numai pe un an de zile.

Ce se alege cu votul universal?

Prin căderea lui Hederváry se poate întâmpla, ca să ajungă mai iute lucrul la facerea acestei legi. Un alt guvern se prea poate ca să primească îndrumare dela împăratul, spre a duce la îndeplinire această lege înainte de toate. Lang, se spune, că e partinitor al votului universal. De aceea se zice, că faimosul Andrassy a început deja a lucra într'acolo, ca să facă greutăți, spre a nu se putea găsi și forma nici un guvern, care să ducă la îndeplinire acum această lege.

Demisia guvernului și dieta.

Ședința de azi, Joi, s'a deschis numai câteva minute înainte de 11 ore. Nu s'au desbătut decât niște mărunțisuri fără nici o însemnatate. Toți așteaptă cu nerăbdare sosirea lui Khuen, care măne va raporta dietei despre cele petrecute în Viena. Mamelucii guvernamentali se pregătesc să-i facă o mare primire lui Khuen. Caurmaș al lui, se svonește, că va fi Ludwig Lang. Alții susțin însă, că nu se va afla nimenea, așa după cum vreau cei din Viena.

Vite de vânzare. În 12 Martie st. n. se vând la herghelia statului din Făgăraș 90 de capete vaci albe și 36 de capete rasa Pinzgau. Vânzarea se face prin licitațiune publică. Amănunte se dau celor interesați — la dorință chiar și în scris — din partea direcțiunii hergheliei reg. din Făgăraș.

Poșta Redacției.

Un Săliștean. Apărând și în altă fonio corespondența trimisă nouă, — nu o mai putem publica, având și așa multe corespondențe, cari își așteaptă rândul. De altcum suntem informați, că divergențele sunt pe cale a se aplană.

V. B. D. Poezia trimisă nu se poate publica. N'are nici un rost. Manuscrisurile nu se înapoiază.

Iosif Boica în M. Romanul s'a trimis. Bani i-am primit.

George Iancu în M. Epistola am trimis-o la adresa respectivă, de unde o să primiți răspunsul dorit.

Dominica R. Giurlea în B. Am înțeles și s'a regulat totul după dorință.

Traian G. Musteșiu în C. Cele dorite s'au trimis, luând cu plăcere la cunoștință cele scrise.

Nicolae Crișan în D. Adresa dorită nu o știm de prezent.

Jur. în Băile Herculane. Veți primi răspuns dela persoana respectivă, căreia i-am trimis epistola.

S. C. în Gherla. E foarte dureros, că cineva nu bagă de seamă și reclamează fals. De pildă noi acum nu mai avem de loc Nr. 7, iar Dumniata îl reclamează de geabă, cerând din nou după aceea alt număr.

Mai multe corespondențe și știri nu s'au putut publica, în numărul acesta, din lipsă de loc. De asemenea și o seamă de răspunsuri la poșta redacției am trebuit a le lăsa afară, de oarece în momentul din urmă am primit știri telegrafice despre încercăturile dintre guvernul unguresc și austriac, despre alte întâmplări din lumea mare etc., cari toate numai pe pagina aceasta s'au mai putut pune.

Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Editura și tiparul „Tipografia Poporului“.

La Croitoria Universală

I. PETRAȘCU

str. Cîsnădiei 30 SIBIIU str. Cîsnădiei 30

Pentru a putea mulțumi chiar și gusturile cele mai fine ale mușterilor mei, m'am dus în iarna aceasta la Paris, unde am făcut un curs de croitorie modernă ultima modă. La reîntoarcere un valoros mușteriu al meu m'a surprins cu următoarele rânduri:

*Numai la Ioan Petrașcu
Să tocești haine, de vrei.
Ca un Făt-Frumos din basme
Se apari în ochii ei!*

*De vrei să ai pe vino 'ncoace
Și-o Eod vrei să cucerești,
Toceștești haine la Petrașcu
Și-o să vezi că reușești!*

Târgurile de țară.

(Ziua târgurilor o după calendarul vechi).

20 Februarie: Zam.

1 Martie: Ciacova, Odorheiu, Orăștie, Timișoara.

2 Martie: Aletea.

3 Martie: Deta (Timiș), Hunedoara, Sighișoara.

4 Martie: Batania, Berzava, Bichiș, Cubin, Jombolia, Oradea mare.

5 Martie: Bălcăciu, Bontida, Cinculmic, Dezna, Iernut.

6 Martie: Apoldul mare, Ciuc-Sân-Domocoș, Agârbiciu (com. Turda-Arieș), Gârcei, Mănăsturul ung., Morisdorf, Paraid.

7 Martie: Baia de Criș.

8 Martie: Bogșa montană, Bögöz, Brad, Capolnaș, Erdeo-Sângiorgiu, Pojon, Silvașul de sus, Uzon.

9 Martie: Arad, Bilac, Șimleul Silvaniei, Vajdahaza.

10 Martie: Macău.

11 Martie: Orlat, Vârșet.

12 Martie: Agnita, Apold (com. Târnavă mare), Oravița-română.

Publicare de licitațiune minuendă.

Pe baza planului de edificare și preliminarului de spese în suma de 5596 cor. 71 fil, din care să subtrage materialul brut, cel din comuna bisericăscă acceptat în 1320 cor. și mobilierul din școală scotit în 324 cor., aprobate de Măritul Conzistor Archidecezan sub Nrul 9073/1906 Epitrop. să publică prin această licitație cu oferte închise pentru darea în întreprindere a zidirei școlii gr.-ort. constătătoare din o sală de învățământ și 2 odăi mai mici, ca untecamară și cancelarie și apartinentele ei din Ilimbav, cercul Noerich (Ujgyház) protoprezbiteratul Agnitei. Cei ce vor să în această lucrare în întreprindere au a-și trimite oferta lor până la 30 Martie st. n. a. c. oficiului parohial gr.-ort. din Ilimbav poșta ultimă Mărpod, împreună cu valiu de 10%. În loc de bani numărari pot să fie și hârtii de valoare: libel de depunere acceptate ca valabile, ori o declarație că de câte ori va avea să primească ratele de plată, pe jumătate să învoiește a i să rețina ca cautiune până la terminarea lucrării. Planul și preliminarul de spese, precum și condițiunile să pot vedea la oficiul parohial gr.-ort. Ofertele au să conțină declarațiunea, că oferentul cunoaște condițiunile de licitare și că se supune necondiționat aceloră.

Comitetul își rezervă dreptul de a angaja pe acel întreprinzător dintre reflectanți în care va avea mai mare încredere. 492 1—3

Reflectanții nu au dreptul de a pretinde nici un fel de spese dela comitet pentru așternerea ofertei lor sau pentru câștigarea informațiunilor mai de aproape la fața locului.

Oficiul parohial gr.-ort.

Ioan Alecsandru

Două calfe de zidar

și 2 învățăcei se primesc la Ioan Gavrilă, măestru zidar în ORLAT, comitatul Sibiiu. Doritorii să se adreseze cât mai de grabă.

Doi tauri de bivol

cu certificat medical, sunt de vânzare la economul **Constantin Lup** în Frâua (Asszonyfalva, u p. Kiskapus). 493 1—1

O casă

463 2—5

nouă, parter, constătătoare din 2 odăi și culină, curte, grădină, apaduct etc. e de vânzare. Casa se află în Sibiiu, strada Wachsmann 45—47 (Conradawiese). A se adresa acolo.

De vânzare.

Să află într-o comună românească de vr'o 1800 de suflete, în jurul Sibiiului, o moară cu 2 părechi de petri, care vine purtată cu motor de benzin de 16 cai, sistem Langen & Wolff. E instalată bine și cu toate ce aparțin unei mori. Poziție foarte bună. Se vinde din cauze familiare. Doritorii să se adreseze la administrația „Foi Poporului”, de unde vor primi adresa. Pentru răspuns a se adăuga marcă de 10 bani. 486 1—3

Fabrica de săpun și lumini

Mănată cu abur a lui *Iniințată la 1848.*

Meltzer în Sibiiu

Prăvălie și magazin în strada Gușteriței
Filiale: Piața mică și strada Cîsnădiei
recomandă bine cunoșcutele sale fabricate, Indesebi

Lumini de stearină și ceară

pentru biserică și înmormântări

Săpunuri foarte bune și ieftine.

Tot felul de săpunuri pentru toaletă.

Revânțatorii primesc rabat mare.

La cumpărări mai mari se fac și altor persoane cele mai moderate prețuri. Oferte și prețuri-curente se trimit la cerere gratis și franco.

Te doare ceva?

Atunci folosește „Fluidul Elsa” și „Pilulele Elsa” dela apotecarul de curte E. V. Feller în Stubica, Centrala Nr. 122 (Croatia).

470 2—20

I. Renumitul „Fluidul Elsa” alui Feller e, după experiențele noastre liniștitor de dureri, vindecător, încetează durerile; repede și sigur vindecă reumă (spure), slăbire de nervi, junghiuri în coaste, influență, dureri de cap, de dinți, de spate, amorțeală, durere de ochi, migrenă și multe nepomenite aci Fluidul Elsa alui Feller e folosit cu efect fără păreche la răgugălă, catar, dureri de piept și git și morhuri din curent ori răceală. Adevărat e numai dacă pe sticlă este numele „Feller”. 12 sticle mici sau 6 mari, ori 2 sticle speciale, K 5, franco.

II. Vestim apoi, că lumea folosește cu efect distins și sigur Pilulele-Rhabarber de mănat alui Feller, contra durerilor de stomac, sgirciuri, lipsă de poftă, arsuri de fire, greață, amețelă, rigăeli, hamoroide și alte conturbări de mistuire. 6 cutii franco cu 4 cor. — Să ne ferim însă de imitațiuni și să adresăm acurat aș:

Eugen V. Feller, apotecar de curte
în Stubica, Centrala Nr. 122 (Croatia).

De vânzare

este o casă constătătoare din 6 încăperi, curte spațioasă și o grădină mică. Venit anual 600 coroane. 485 1—3

A se adresa: Sibiiu, Strada Turnișorulu (Sagziganie) Nr. 74.

ANTON JURATSCH

pantofar pentru domni, dame și copii

SIBIIU, strada Urezului Nr. 11.

Recomandă în atenția onoratului public din loc și provincie

prăvălia sa de încălțăminte

pregătite în atelierul său, după cerințele modei și ortopediei, cu prețuri foarte moderate.

Reparaturi execut ieftin!

491 1—

Totul se pregătește în atelierul propriu.
Prețurile cele mai moderate.

Material prima calitate.
Serviciu prompt.

MOTOARE DE BENZIN

pentru întreprinderi industriale și economice e bine a cumpăra dela o fabrică de motoare sau prin un om de fach, care apoi stă totdeauna la îndemână, când s'ar întâmpla ceva pielecă la motor. De aceea nu e potrivit a cumpăra dela agenți, cărora lucrul de căpetenie le este venitul cel au ei în urma vânzării, iar celelalte urmări nu-i privește.

Cine dorește a cumpăra vr'un motor să se adreseze cu încredere la

Fabrica de motoare **Ferd. Zaller** Sibiiu—Nagyszeben

Strada Franciscanilor Nr. 6

unde prețurile sunt cu 30% mai ieftine ca ori unde. 498 1—

Se primesc și execută tot felul de **reparaturi** și schimbări în construcție.

- MULTE SCRISORI DE RECUNOȘTINȚĂ.

„FRĂȚIETATEA“ Institut de credit și economii, societate pe acții în Sadu

„FRĂȚIETATEA“ takaré- és hitelintézet részvénytársaság Ózdon.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „FRĂȚIETATEA“, societate pe acții sunt invitați prin aceasta la a

V-a adunare generală ordinară

ce se va ține în Sadu în casele institutului în 18 Martie 1912 la 2^{1/2} ore d. a. cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Raportul Direcțiunii despre rezultatul gestiunii anului trecut.
2. Deciziune asupra bilanțului anului 1911 pe baza raportului prezentat de comitetul de supraveghiere.
3. Darea absolutoriului membrilor Direcțiunii și a comitetului de supraveghiere.
4. Deciziune asupra împărțirii profitului curat de pe anul 1911.
5. Fixarea marcelor de prezență pe anul 1912.
6. Hotărâre despre urcarea capitalului societar al societății la 50.000 coroane.
7. Modificarea statutelor societății.
8. Alegerea direcțiunii pe termen de 3 ani de zile.

Sadu, la 25 Februarie 1912.

Direcțiunea.

Meghívó.

A „FRĂȚIETATEA“, takaré- és hitelintézet részvénytársaság részvényes urai ezennel a Ózdon az intézet házában 1912 évi márczius hó 18-án délután 2^{1/2} orakor tartandó

V-ik rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívotnak.

NAPIREND:

1. Az Igazgatóság jelentése a múlt évi üzlet eredményéről.
2. Határozat az 1911 évi mérleg tárgyában a felügyelő bizottság jelentése alapján.
3. Az igazgatósági és felügyelő bizottsági tagoknak adandó felmentés.
4. Határozat a tiszta nyereség felosztása tekintetében.
5. A jelenléti díjak megállapítása 1912 évre.
6. Határozat az alaptőkének 50.000 koronára való felemelése iránt.
7. A társaság alapszabályainak módosítása.
8. Az igazgatóság megválasztása a jövőre 3 évre.

Ózód 1912 évi február 25-én.

Az igazgatóság.

Activa — Vagyon   Bilanț la 31 Decembrie 1911 — Mérlegszámla 1911 december hó 31-én.   Pasiva — Teher

	K	f
Casa în număr — Pénztári készlet	2698	66
Cambii — Váltók	116967	60
Obligațiuni intabulate — Jelzálogkötelezvények	75337	—
Obligațiuni neintabulate — Be nem keblezett kötelezvények	25239	50
Imobiliu — Ingatlanok	9500	—
Acții de la bănci — Pénztári részvények	700	—
Mobilier — Bútorzat	560	—
Amortizare — Leírás	60	500
Spese de fondare — Alapítási költségek	210	—
Amortizare — Leírás	50	160
Interese transitoare — Átmeneti kamatok	910	15
	232012	91

	K	f
Capital societar — Alaptőke	25000	—
Fondul de rezervă — Tartalékalap	2615	—
Depuneri sro fructificare — Takarékbetétek	175277	57
Cont curent — Folyó számla	1100	—
Reescont — Visszeszámitolás	24549	—
Dividendă neridicată — Fel nem vet osztalék	271	95
Creditori — Hitelezők	91	20
Profit curat — Tiszta nyereség	3108	19
	232012	91

Debit — Tartozik   Contul Perdere și Profit — Nyereség- és Veszteség-számla.   Credit — Követel

	K	f
Interese după depuneri — Takarékbetétek után kamatok	7764	81
Contribuțiune — Adók:		
10% după inter. depuneri — Tőkekamatadó	776	48
de stat, comunală etc. — Állami, megyei stb.	807	80
Salarii — Fizetések	600	—
Marce de prezență — Jelenléti díjak	616	—
Diverse spese — Különböző költségek	589	70
Amortizare de la mobilier — Leírás a bútorzathoz	60	—
spese de fondare — Leírás az alapítási költségek	50	—
Profit curat — Tiszta nyereség	3108	19
	14373	01

	K	f
Interese — Kamatok:		
după cambii — lezámitolt váltók után	7856	21
obligatiuni intabulate — jelzálog kölcsönök után	4482	26
obligatiuni neintabulate — be nem keblezett kötelezvények után	1249	30
Provizioni — Illetékek	791	24
	14373	01

Sadu, la 31 Decembrie 1911. — Ózdon, 1911 évi december hó 31-én.

Direcțiunea: — Az igazgatóság:

V. Florian m. p. Dr. V. Dan m. p. Ioan Popica m. p. Ioan Căndea m. p. Constantin Dăncăneț m. p. Ioan Pascu m. p.
prezident și conducător.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele principale și auxiliare ale societății purtate în bună regulă. — Alolliott felügyelő bizottság jelen számlákat megvizsgáltuk és az intézet fő- és segédkönyvei — melyek jó-rendben vezetettek, — egybehangzóknak találtuk.

Sadu, în 16 Februarie 1912. — Ózdon, 1912 évi Február hó 16-án.

Comitetul de supraveghiere: — A felügyelő-bizottság:

Ioan Tattu m. p. Petru Tincu m. p. Ioan Marin m. p. Dumitru Popica m. p. Nicolae Săcărea m. p.

Caut învățăcel

în prăvălia de coloniale și manufactură a subscrisului. Băiatul să fie din casă bună, să fi învățat bine școala română, etatea 13—15 ani. Condițiunile sunt favorabile. E de dorit să știe vorbi limba germană sau maghiară. **George Baci**, comerciant în Orlat. 2—3

5 VERI

3 de Bazna, 2 Berkshire, cu certificat, de un an de zile bătrâni, sunt de vânzare la **Nicolae Câmpianu** 1—3 în Mohu Nr. 212 (comitatul Sibiu).

Pălării ieftine!

Unde e cel mai mare depozit de pălării românești? La

FRITZ WERNER
Sibiu, Neugasse 54.

Pentru revânzători prețuri foarte ieftine. Marfă frumoasă și tare. O probă ajunge pentru a vă convinge despre aceasta. Trimitere cu posta zilnic.

490 1—3

196 ajz
körj.

490 1—1

Árlejtési hirdetmény.

Alolliott községi előljároság közhirre teszi, hogy 1912 évi márczius hó 10-én délután 2 orakor a közigazgatási irodában, a Szászcsanád építendő esendő lakatya 2 épületének válatba adására nézve nyilvános árlejtést tart.

Tervrajz és költségvetés a közigazgatási irodában bármikor megtekinthető.

A községi előljároság:

Dobolyi Elemér.
körjz.Barzán Iános
bíró.

Biblioteca „Foi Poporului“.

Din Biblioteca „Foi Poporului“ au apărut până acum următorii numeri:

- Nr. 1. Nichita Balica, povestire istorică de Silvestru Moldovan și Movila lui Burcel, de V. Alexandri. Ediția III.
- Nr. 2. Doine și strigături, culese și întocmite de Nicolae Regman. Ediția III.
- Nr. 3. Găsitul, poveste de Emil V. Degan și Punga cu noroc și căciula fermecată, povestire orientală prelucrată de Silvestru Moldovan. Ediția III.
- Nr. 4. Pomăritul, sfaturi în formă de dialog, de Iustin Sohorca, inv. Ediția II.
- Nr. 5. Ulisse, regele din Ithaca, povestire istorică de Silvestru Moldovan.
- Nr. 6. Rîs și veselie, anecdote și glume. Ediția III.
- Nr. 7. Găcituri, de Isidor Dopp, inv. Cu un adnex: Glume. Ediția II.
- Nr. 8. Edip, nenorocitul rege din Teba și alte întâmplări din vechime, povestiri istorice de Silvestru Moldovan.
- Nr. 9. Poezii populare și povești, greblete și netezite și la lume împărțite, de Parteniu Giurgescu.

Fiecare număr costă 20 bani, iar pentru poștă este a se trimite 5 bani deosebit de fiecare carte (număr).
Alte numere în pregătire.

Vinuri de masă escelente,

Alta cu 56 și 60 fileri la cumpărare de cel puțin 50 litre oferă negustoriul de vinuri

87 59--

JOSEF SCHULTZ

Sibiu, strada Urezeului 20.

Birou de informații.

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincie, m'am hotărât să deschid în Budapesta birou de informații și

24 56--

Agentură Românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în răstimp de 2—8 zile ori și ou, resolvând toate chestiunile în modul cel mai cinstit.

Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbesi în persoană cu referențul cauzei și rog rezolvire favorabilă.

Fac tot felul de mijlociri comerciale și comande.

Prețuri moderate, servicii prompt, informații detaliate.

La avis aștept la gară.

L. Olariu,

Budapest, Lajos utca No. 141, III/19.

AVIZ.

Aducem la cunoștința onoratului public că ne-am deschis o

Prăvălie pentru vâpsitul și curățitul hainelor

unde vâpsim și curățim haine pentru domni și dame, lucruri de mână și tot felul de lucrări, cari se țin de aceasta branșă, pe lângă prețuri foarte ieftine, execuție frumoasă și grabnică. Rugăm onoratul public pentru binevoitorul său sprijin.

478 2—4

GREGUS și FINZLER

SIBIU, strada Măcelarilor Nr. 5.

„Cassa de păstrare în Mercurea“

societate pe acții (comitatul Sibiiu).

Primește depuneri spre fructificare atât la centrală cât și la filială din Alba-Iulia cu 5%.

Pentru depuneri dela 5000 cor. în sus cu termen de abdicere mai lung solvește la filială 5 1/2% interese iar la centrală dela 10,000 cor. în sus în aceleași condiții 5%. Interesele neridicate se capitalizează la semestru; darea după interese o plătește institutul.

Atât la centrală cât și la filială acordă împrumuturi pe cambii, pe ipotecă replătitibilă în rate, pe obligațiuni cu caventa, credite de cont-curent cu asigurare ipotecară sau de valori, pe lângă cele mai favorabile condițiuni posibile.

314 10—10

Mijloace cumpărări, vânzări, arândări și partelări de realități, sprijinește înființarea de însoțiri și tovărășii, îndeplinește tot felul de afaceri de bancă pe lângă serviciu prompt.

Filiala din Alba-Iulia s'a înactivat cu 1 Octomvrie a. c. Localul filialei e în strada Vinului Nr. 1 (Alvinczi utca 1 szám) lângă firma Misselbacher.

Direcțiunea.

Deschidere de franzelărie.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public și a stimaților mei mușterii, că fost-a mea franzelărie din strada Poplăcii (Quergasse) Nr. 1 am strămutat-o în

Sibiu, strada Sării Nr. 23,

iar cu 15 Decemvrie am deschis-o. Totodată aduc la cunoștință, că mi-am deschis deja și o filială în strada Gușteriei Nr. 81, unde se află făinuri din cele mai renumite mori cu vapor din Banat și Sibiu. Vând și livrez deasemenea tot felul de pâno, franzelo etc.

Rugând onoratul public pentru binevoitorul său sprijin, semnez

Sibiu, în Decemvrie 1911.

Cu toată stima

PETRU MOGA

380 13--

Mobile ieftine și bune

să pot procura numai la

Prima fabrică de mobile

PETRUȚIU & PLATZ

Strada Sării 37. SIBIU (Nagyszeben) Salzgasse 37.

Onoratul public este rugat înainte de a-și procura mobile să binevoiască a cerceta, și fără a cumpăra,

Marea expoziție

de tot felul de mobile de artă și simple, care stă zilnic spre vedere publică.

Se atrage atențiunea asupra

Atelierului propriu de sculptură și tapitărie de primul rang.

Executăm toate lucrările de lipsă la biserici nouă și vechi. Orice comandă se efectuează prompt, conștiincios, pe lângă deplină garanție și cu prețurile cele mai moderate.

333 19--

Apelând la sprijinul On. public românesc, semnăm

Cu toată stima

Telefon Nr. 47.

Petruțiu & Platz

Toate în lume se scumpesc!

pânea, carnea, chiria casei, — numai păpușii și chetole executate în atelierul lui

Vasilie Ban la „Cisma mare roșie“

după cum se numește prăvălia lui, se ieftinesc

161 48--

Pentru ce?

Pentru că această renumită prăvălie de încălțăminte s'a mărit în casa proprie și la fiecare păreche se trage jos chiria. De aceea el poate lăsa păpușii buni și trairici pe lângă prețuri ieftine.

VASILIE BAN

SIBIU, Strada Ocnel (Burggasse) Nr. 7.

Casa proprie.

Dumineca deschis până la 10 oare înainte de amiază.
COMANDELE DIN AFARA SE VOR EXECUTA PUNCTUOS CA ȘI PÂNĂ ACUM.

O garnitură de îmblătit

cu putere de 5 cai, motor de benzin (Reform) 720 mm. toboșar, se află de vânzare ieftin la

Stefan Kmoskó

învățător în Sibiiu, Theresianum Nr. 11.

De vânzare în Sibiiu

se află o casă zidită nou, constătoare din două odăi și culină. De aceasta casă se mai ține și o altă casă mai veche cu o odaie și culină. Lângă casă este o grădină, oare răspunde în două strade. Se vând atât la olaltă, cât și fiecare separat. Adresa se află la administrația „Foi Poporului”. 475 2-8

IOAN ZEGREAN

măestru diplomat de pardosale și de țimentuit cu beton

BISTRICĂ, str. Ungurească Nr. 39

aduce la cunoștință, că face lucruri de pardosale și de țiment, pe lângă prețuri foarte moderate. 474 3-26

Articli de post!

Pentru comercianții!

Marmelade de mere

escelente, în butoiege de câte 1 hectolitru și o jumătate de hectolitru, cu prețul de Cor. 60.— per 100 kilograme bruto-neto, la stațiunea Seica-mare (Nagyselek) recomandă și servește lucrurile și cu mustre. 469 3-2

HEINRICH WAGNER

proprietar de moșie în Buia (Bolya).

Nu uita

stimat cititor, — la comanda sau tot felul de alte cumpărări, făcute la urma unui inserat cetit în foia noastră, — a aminti și spune, că despre lucrurile comandate sau cumpărate ai cetit la inseratul din „Foaia Poporului”.

Prin aceasta contribuți și D-Ta la răspândirea și lățirea foilor noastre, iar pe de altă parte vei fi servit de grabă, fără ca aceasta să te coste ceva mai mult.

Boltă și Măcelărie

aflătoare într-o comună românească din jurul Sibiiului, lângă gară, se predă din mână liberă. Învărtăală bună. Cauza prelării este, că respectivul începe o altă afacere mai mare. Să poate prelua în ori și ce timp sub condițiuni favorabile. Reflectanții să se adreseze la administrația „Foi Poporului”, de unde vor primi adresa respectivă. Pentru răspuns a se adăuga și o marcă postală de 10 bani. 479 2-3

Magazinul de făină

a lui

Petru Moga

SIBIIU, strada Gușteritei Nr. 81
(aproape de gară)

și

[397] 11—

SIBIIU, strada Sării Nr. 23.

recomandă pe sfintele sărbători

Făină foarte bună și mai ieftină ca ori unde.

Vând și cu sacul comercianților, pe lângă preț redus.

Rugându-mă de cercetare, semnez

Cu toată stima

PETRU MOGA

franzelar și negustor de făină.

Capital social Coroane 1,200.000.

Telefon Nr. 188.

Postparcassa ung. 29,349.

„Banca generală de asigurare”

societate pe acții în Sibiiu—Nagyszeben.

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **PARTENIU COSMA**

directorul executiv al „Albinei” și prezidentul „Solidarității”.

„Banca generală de asigurare” face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare” le face în condițiile cele mai favorabile. Asigurările se pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbai de încredere ai societății. — Prospekte, tarife și informațiuni se dau gratis și imediat.

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legători — pot fi primite oricând în serviciul societății.

„BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE” dă informațiuni gratuite în ori-ce afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare”
Sibiiu—Nagyszeben — Edificiul „ALBINA”.

În America unicul **Depozit de cărți românești** este
Biblioteca Română în New-York

66 St Marks Place.

145 41—

Este dar în interesul fiecărui Român care pleacă sau este în Statele-Unite sau Canada, să ceară marele și ilustratul catalog al acestei singure instituțiuni române care pe lângă tot felul de cărți, note muzicale, și ziare ce apar în România și Transilvania, are și un foarte bogat asortiment de instrumente muzicale; fonografe, gramafone, plăci și tuburi cu cântece românești, ceașornice de tot felul, giuvaericele, mașini de scris, preparațiuni farmaceutice, articole de toaletă și alte mărfuri de foarte mare trebuință. — Catalogul se trimite fiecărui gratuit. — Se dau tot felul de informațiuni particulare adăugând marcă pentru răspuns. — „Biblioteca Română” primește și mijlocește și trimiterca de abonamente pentru „Foaia Poporului”.

Dela „Biblioteca Română” se poate comanda și „Călimdarul Poporului” pe 1912.

**Nu-i reclamă, —
ci fapt împlinit**

că

prin consumul cel mare

mă aflu în plăcuta poziție, ca

dela 1 Ianuarie până la 15 Martie 1912

să las 10% din preț tuturor mușterilor mei, cari cumpără haine de iarnă.

Prețuri fixe dar foarte ieftine!

Cu toată stima

Warenhaus Grünberger
SIBIIU, strada Cisnădiei

Unul sau doi tineri

absolvenți de 1—2 gimnaziale sau reale, se primesc ca practicanți sub condiții favorabile în prăvălia lui **Stan Steflea Guran** în *Sălște* (Szelistye, com. Szeben). 444 4—6

Pământ de vânzare.

În Sibiu, strada Șurii-mici (Kleinscheuerstrasse) se află de vânzare un pământ potrivit pentru zidit. Mărimea este 585 stângini cvadrați. Prețul 4 coroane pe stângin. A se adresa în Sibiu, Ziegelgasse Nr. 3-a. 408 4—3

Mare alegere

in

Vinuri albe și roșii

191 19— Prețuri moderate.

Oa vinurile sunt curate, se garantează

K. Wilh. Jikeli

Sibiu, strada Urezului Nr. 7.

Inseratele

numai atunci au valoare mare, dacă se răspândesc pretutindenea, în toate țările, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop se oferă indeosebi inserarea în „FOAIA POPORULUI“. Informații să dau și comanda să primesc la administrația FOAII POPORULUI.

Prima condiție de reușită este de a folosi material solid.

„Mugurul“

Insoțire economică Elisabetopol (Erzsébetváros Kis-Küküllő vm).

ALTOI DE VIIE

Calitate distinsă pe lângă celea mai moderate prețuri. Soiuri de vin și de masă, viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoit, viță europeană cu rădăcină. — Se află de vânzare la

Insoțirea economică

„Mugurul“

Elisabetopol Erzsébetváros

Material disponibil în altoi peste **trei (3) milioane**.

Școalele noastre de altoi n-au fost atacate de peronosporă. Altoii sunt desvoltati la perfecțiune. La cumpărări pe credit cele mai ușoare condiții de plată! — La cerere preț-curent și instrucțiuni gratis și franco.

Români, sprijiniți firmele românești că numai acelea vă vreau binele.

Români, Trimiți-le în cursul practicii de altoit.

Andr. Rieger

Fabrică de mașini

Prăvălie de mărfuri de fer

Prăvălie și depozit de lemne de lucru

Sibiu — Nagyszeben.

oferează foarte ieftin:

Materiale pentru zidiri

Traverse,
Toate solurile de fer
Tevi,
Articli pentru
canalisări

Lemne de lucru
Material tăiat
Cement
Mucava pentru
coperit
Place pentru izolat

452 4—6

etc.

Ingrădituri uimitor de ieftine!

Invențiune senzațională!

Nenumărate scrisori de recunoștință dovedesc superioritatea neîntrecută a

Împletiturii Hungaria

patentată.

459 4—12

SA fabrică numai din sârmă suflată cu zinc! Nu e de lipsă să fie văpsit. Prețul per metru cvadrat 30 fileri și mai sus.

Să poată procura la sigurul fabricant:

Alexandru Haidekker

fabrică de țesături de sârmă, de ingradituri din împletituri și de grății
Budapesta VIII, Ūlői út 48/84.

Serviciu ieftin, repede și conștientos. — Preț-curent ilustrat, gratis și franco.

Marcă de acutire „Anker“

Einiment. Capsici comp.,

(348 16—42) Inlocuitor pentru

Anker-Pain-Expeller

este un l-ac de casă valorat de mult, care se folosește de mulți ani ca fricțiune sigură la podagră, reumatism și rețeli.

Atenție! Din cauza imitațiilor de puțină valoare

se recomandă să fim precauți la cumpărare și să primim numai sticle originale în gatul cu marca de acutire „Anker“ și cu numele Richter. Cu prețul de 80 fil. C. 1'40 și C. 2.— să capătă aproape la toate farmaciile. Depozit principal la Ioși Török, farmacist în Budapesta.

Farmacia Ini Dr. Richter la
„Leul de aur“ în Praga.

Elisabethstrasse Nr. 5 neu.

Frații Gömöri

Magazin dela fabrică pentru mașini economice

* Budapesta, IX., Boráros-tér Nr. 2.

Reprezentanța generală pentru Ungaria a fabricii de mașini și turnătorie de fier **K. & R. Jezek în Blansko**.
NOU! NOU! Cea mai simplă și mai completă garnitură de Mașini de îm-blătīt cu motor în timpul de acum. Pentru instruirea conducerii unei astfel de mașini se trimite gratis cumpărătorilor un **montaj**

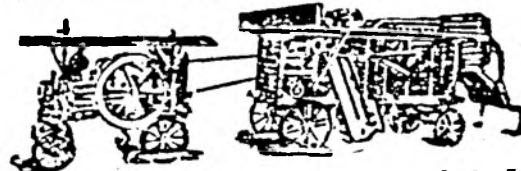
Mal departe recomandăm economilor mașini de sămănat, construcția cea mai nouă, tăvăluguri pentru zdrobitul pietrelor și tot felul de mașini economice, apoi mașini pentru fabricarea de cărămidă, țiglă de coperit, țiglă de ciment pentru coperit, alte mărfuri de ciment, precum și forme de fier pentru fabricarea de țevi de ciment și țevi la fântâni și mașini pentru spargerea pietril.

Construcția cea mai nouă.

Vârtejuri de îm-blătīt și curățit, cari merg foarte ușor, cu întocmirea în formă de sac, prin ceea-ce cu ajutorul a 3—4 cai, foarte ușor se poate îm-blătīt.

Mașinile numite mai sus le oferim pe lângă deplină garanție și condiții avantajoase de plată.

Cumpărători serioși, cari se interesează de mașinile noastre, li cercetăm noi acasă personal pe speșele noastre, prin

38 50—52

ceea-ce cumpărătorii cruță provizoria agentului, ajung deci mai ieftin în posesia mașinei și sunt siguri de cel mai bun serviciu.

Mașinile, cari au fost oferite prin firma **FRAȚII GÖMÖRI**, au fost bine primite preste tot locul și sunt recomandate cu căldură la toți economii. Catalog și preliminar de speșă să trimite la cerere gratis.

Cărbuni dela Lupeni!

(Lupényer Nusskoks)

eselenți pentru ateliere de lăcătuși și coraci,
precum și încălzitul locuințelor, recomandă cu
prețuri foarte ieftine 465 6-10

EDUARD ZIMMERMANN

Sibiu, strada Trenului (Bahngasse) 14.

TELEFON Nr. 230.

In deposit de vânzare la IOSEF ZIMMERMANN,
Sibiu, strada Ounei (Burgergasse).

Ludovic Ferencz,

GROITOR DE BĂRBAȚI

SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12,

recomandă p. t. publicului

cele mai noue stofe de toamnă și iarnă
în mare asortiment

noutățile 59 61-

posite chiar acum, pentru haine de
bărbați stofe englezești, franțuzești
și indigene, din cari se execută după
măsură cele mai moderne vestimente
precum: Sacko, Jaquete, și haine de
salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită nou-
tățile de stofe pentru pardisiuri și
„Raglam“, cari se află totdeauna în
deposit bogat.

Asupra reverenzilor confecționate
în atelierul meu, imi permit a atrage
deosebita atențiune a On. domni preoți
și teologi absolvenți. — În cazuri de
urgență confecționez un rînd com-
plet de haine în timp de 24 ore. —
Uniforme pentru voluntari, cum și tot
felul de articli de uniformă, după pre-
scripție croitura cea mai nouă.

PRIMUL ATELIER DE MAȘINI în OCNA-SIBIIULUI

Aducem la cunoștință onoratului public, că ne-am mărit atelierul nostru de mașini,
în care primim și executăm tot felul de **mașini speciale și agricole.**
Aname: **motoare, mori, garnituri de îmblătit,** precum
și **apaducturi, instalațiuni de lumină electrică,**
construcțiuni de fer pentru **edificii,** cu prețurile cele mai
moderate.

Cu toată stima:

BUZDUGHINĂ și STANCIU
Ocna-Sibiiului, Sospatak utca 6.

472 2-

Berea albă și neagră

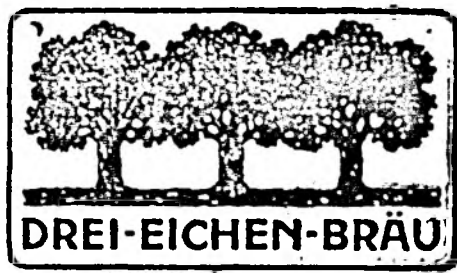
din

Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIU

== este foarte bună și gustoasă! ==

Această bere e
căutată și se bea
cu plăcere de toți
cari o cunosc, atât
la oraș cât și la
sate. 107 49 -

Că berea no-
astră e foarte cău-
tată se poate vedea
și de acolo, că cum-
părătorii se înmul-
țesc mereu.

44 17-24 Milioane

folosesc contra

TUSEI

răgușelei, entarului, slegmel, ca-
tarului bronchial și de gât

Caramelle de piept

ale **Kaiser** cu

6050 atestate dela medici și privați,
întrite prin notarul public,
garantază succesul sigur.

Bomboane foarte bune și gustoase.

1 pachet 20 și 40 bani, 1 dosă 60 bani.

Se capătă în toate apotecile, drogueriile și
prăvăliile de coloniale mai de frunte.

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelarilor.)

Strada Cisnădiei 45. SIBIU. Heltauergasse 45.

Magazin bogat în articole pentru căroșat, călărit, vânat, sport
și voiaj, poclăzi și procovășuri, portmonee și bretele solide
și alte articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate.
Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârzobi)
permanent în deposit. 62 31-

Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin.

Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

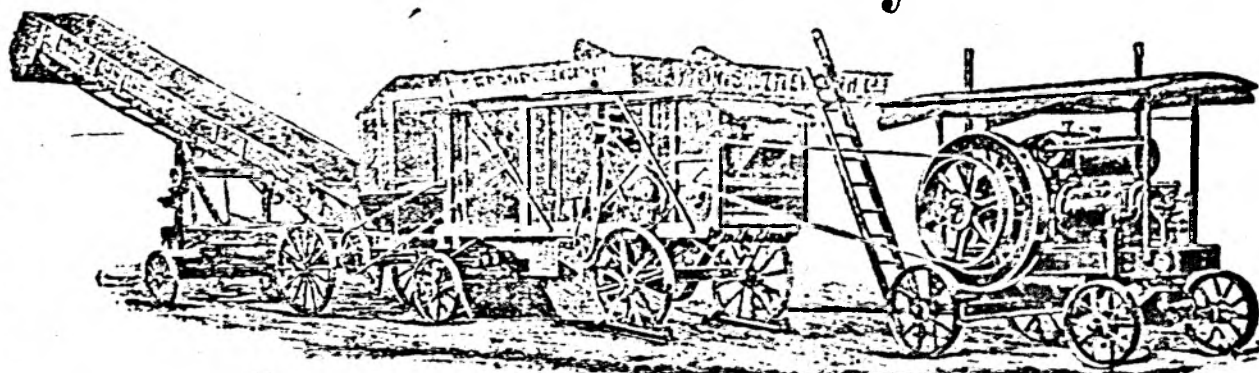
Comande prin poștă se efectuează prompt și conștientios.

Mare deposit de hamuri pentru cai dela soiurile cele mai ieftine până la
cele mai fine, coperitoare (țoluri) de cai și cofere de călătorie.

Fabrica de mașini economice și turnătorie de fer

453 3-

Hofherr-Schrantz-Clayton-Schuttleworth

**Garnituri de
mașini de îmblătit
cu benzin
și cu vapor.**

Reprezentanță și depozit la **CAROL F. JICKELI** în Sibiu și în Alba-Iulia.